

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

«Хвіст» Тузли

До законопроекту «Про ратифікацію Договору між Україною та Російською Федерацією про співробітництво у використанні Азовського моря і Керченської протоки»

(Матеріал читайте на 12—13-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

перемило і відірвало

Александр Квасневський: «Рік Польщі має доповнити політичне порозуміння контактами між людьми»

Сьогодні відбудеться урочисте відкриття Року Польщі в Україні. До Києва прибуває глава цієї держави Александр Квасневський. Щоправда, раніше заплановану програму його перебування в нашій державі було скорочено з трьох до одного дня (передбачалося, що, окрім Києва, польський президент відвідає ще Канів та Донецьку область). Сам Александр Квасневський під час зустрічі з українськими журналістами, яка відбулася кілька днів тому в Варшаві, наголошував: зміна програми продиктована тільки внутрішніми польськими проблемами і в жодному разі не є наслідком будь-яких аспектів двосторонніх українсько-польських відносин.

(Інтерв'ю з Александром Квасневським читайте на 5-й стор.).

ОФІЦІЙНО

Виклик олігархам і «великій сімці»

Олігархам та людям, які мають великий бізнес, не можна працювати в парламенті й уряді. Таку думку висловив Президент України Леонід Кучма, перебуваючи з робочою поїздкою на Рівненщині. Про це йдеться на офіційному сайті глави держави. «Я не повірю, що людина, яка прийшла з великого бізнесу, перейматиметься державними справами. Всі лобіюють власні інтереси, а потім — що залишиться — державі», — наголосив Президент.

Виступаючи на нараді, Леонід Кучма зазначив, що в нього немає жодних сумнівів у тому, що Україна самостійно завершить роботи із введення в дію енергоблоків Рівненської та Хмельницької АЕС. «Ми практично кинули виклик світові, насамперед «великій сімці», яка взяла на себе зобов'язання і до сьогодні його не виконала», — сказав Президент України.

А стан добудови енергоблоків Президента серйозно занепокоїв: «Я дійшов висновку, що запізно відправив у відставку Гайдука і Єрмілова». Глава держави попередив і віце-прем'єр-міністра Андрія Клюєва про його неминучу відставку, якщо енергоблоки Рівненської та Хмельницької АЕС вчасно не буде введено в дію.

БЛІЦОПИТУВАННЯ

Як ви ставитеся до переходу країни на літній час?

Раїса Гончарова, головний спеціаліст Управління метрології Держспоживстандарту України:

— За літнім часом живе вся Європа, і Україна не повинна бути винятком.

Олег Іванович, математик:

— Важкувато. Протягом тижня доводиться входити в ритм.

Григорій Семиполе, пенсіонер:

— Мені байдуже. Можу рано прокидатися, пізно лягати. На мені це не позначається.

Розпитувала Людмила ОПАНАСЕНКО.

У НОМЕР

У Криму проводять «Профілактику»

Позачергова сесія Верховної Ради Криму розглянула питання забезпечення прав і свобод громадян, міжнаціональної злагоди, сприяння охороні правопорядку і громадської безпеки. На екстреному засіданні меджлісу заявлено про готовність вжити всіх заходів, щоб нормалізувати ситуацію на півострові. Виконком міськради Сімферополя виділив 15 тисяч гривень для лікування постраждалих у «Коттон-клубі».

Для стабілізації обстановки і зменшення злочинності на півострові проводять масштабну комплексну міліцейську акцію «Профілактика». До неї залучено спецпідрозділи міліції з Херсона, Миколаєва і Запоріжжя. Поставлено завдання виявити неформальні об'єднання молоді і припинити їхню незаконну діяльність.

Напередодні прийнято судове рішення про арешт К. Абдулаєва, підозрюваного у скоєнні хуліганських дій стосовно журналістів та організації погрому в барі, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.**

Коротко про важливе

Учора

■ НБУ ввів в обіг 50-гривневі банкноти нового зразка.

Сьогодні

■ Заключний концерт лауреатів VII Міжнародного конкурсу юних піаністів Володимира Крайнєва в Колонному залі ім. Лисенка Національної філармонії.

Завтра

■ Перший форум громадських правозахисних організацій України «Права людини на виборах».

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

СПОРТ

Модель омріяного світу

Спортивна гімнастика. Третій міжнародний турнір «Кубок Стелли Захарової». Київ. Палац спорту. 27—28 березня. Участь брали команди: Австралії, Бельгії, Білорусі, Греції, Іспанії, Канади, Росії, Словаччини, США, Угорщини, України, Хорватії.

Ці змагання, на яких «Голос України» традиційно виступає інформаційним спонсором, вийшли на славу. Два дні в Палаці спорту з ранку до пізнього вечора ніде було, як кажуть, яблуку впасти. І переважна більшість серед глядачів — молодь. Режим у залі був цілком демократичний. Уболівальники спілкувалися з учасниками, фотографувалися.

На знімку: приз найсильнішій у багатоборстві Аліні Козич вручає Стелла Захарова.

(Закінчення на 16-й стор.).

Підвищення акцизів на вина, на думку експертів, призведе до скорочення виробництва вітчизняної продукції більш як наполовину

ПОЛІТИКА

У селах невеселих люди невеселі

Ці сповнені пекучого жалю переінакшені Тарасові рядки не раз і не два повторювали його земляки, жителі колишньої Керелівки (Кирилівки), а нині Шевченкового. До них приєднувалися селяни з Моринців, Будищ, Боровикового, Козацького. Люди зібралися в центрі села, біля зачиненого будинку культури, на фронтоні якого убого сірів транспарант «190-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка». Через холоднечу в цій похмурій будівлі, розповідали, обласній владі довелося проводити ювілейний захід «у сусідах». А в неділю, 7 березня, громада чекала на приїзд групи народних депутатів України. «У нас теперечки, як після війни, — журилися кореспондентові «Голосу України». — Зосталися в селах старі й діти. Молодіж та ті, хто має здоров'я й розум, рушили на заробітки...»

«Напишіть про нашу біду. Як на схилі літ не маєм де обігріти душу. Віддали здоров'я колгоспові, а тепер, за старчачу пенсію, краще вмерти, ніж отак мучитися», — сорomилися сліз, а вони, непрохані, котилися по зораних зморшками обличчях.

У Тарасовій школі нема вчителя української мови...

Колишній багаторічний голова сільської ради, вчителька з 24-літнім стажем педагогічної роботи Людмила Іванівна Батрак одержує 150 гривень пенсії. «На кусень хліба є, — гірко посміхнулася, — а на паливо чи ліки — де там...» Однак не лише власне неблагополуччя пече цю посріблену сивиною жінку. Болять їй негаразди односельців, колишніх колгоспників, сьогоднішніх учителів, медпрацівників.

— Люди зосталися без роботи, місцевий бюджет — без коштів. Виставлено на продаж навіть приміщення сільської ради, яке належало господарству і перейшло новим господарям. Тринадцять років не опалюється будинок культури. Перестали існувати колективи художньої самодіяльності. Недобудовано школу, житловий будинок для вчителів...

Мізерна зарплата змушує педагогів виїжджати з села. Вони шукають заробітків далеко від рідної домівки. Торік, бідкалися люди, у Шевченкове, у школу, направили трьох молодих учителів. Жоден з них не залишився працювати. Сталося неймовірне: на батьківщині Тараса Шевченка, у сільській школі, нема вчителя української мови! На чотири школи розривається учитель англійської мови, біології... Ще 15 років тому в селі було 700 учнів, а тепер менше 200. Стоять сиротами покинуті оселі, заростають бур'янами.

— Найбільше страждають від занепаду села діти і старі люди, — завершила Людмила Іванівна. — Втім, вони самі про це розкажуть...

«Живемо, як старці»

— Подивіться на мої руки, — спробувала розправити вузлуваті, покручені тяжкою працею пальці Тетяна Кузьмівна Зубейко. — Я з тринадцяти літ у колгоспі. Носила на коромислі відра з водою жниварям, серпом жито жала, розбивала грудки в полі, тягала на ломаках снопи скиртувальникам... Після війни орала коровою, копала, сапала буряки. Трудилася, аж жили тріщали. Назбирала для дітей і собі на старість 12 тисяч карбованців. Все пішло прахом. Вернули тільки 50 гривень. Коли син тяжко захворів, нічим було «дякувати» лікарям. Дмитро помер у лікарні. А перед смертю, як не благала докторів, не пустили мене до нього. Щоб хоч востаннє подивитися на синочка... Порожнім був мій гаманець, а до пенсії — півмісяця... Тепер невістка поїхала на заробітки, і залишилася я сама, як палець, — втирала гіркі сльози згорьована жінка.

— Запишіть і про мене, — підійшла ближче Галина Тимофіївна Чумак. — Плаче й моя душа. Пенсії нарахували 93 гривні. Тепер «реформа» добавила аж троячку. Наче посміятися з убогих схотіли. Коли мій чоловік, Іван Євменович Чумак, помер, то не дали орендарі нашої землі навіть машини, щоб привезти небіжчика з лікарні. Краще б і я з ним на той світ пішла, ніж дожитися оббивати пороги, мов старець...

— Горе нам, горе, — скрушно хитала головою Ніна Юхимівна Павлик. — Живим у могилу не полізеш, а на землі цій нікому вже не потрібен. Бо люди стали жорсткі одне до одного, немилосердні. У лікарню без грошей

Фото автора.

і не потикайся. Недавно стара жінка з нашого села поїхала до доктора і взяла сто гривень. Він не захотів з нею й балакати. «Це, — скривився, — для вас, може, й гроші, а мені як десять копійок». Отож нема до кого звернутися, коли занедужаєш. Була в селі машина швидкої допомоги, а тепер нема, забрали. Дільнична лікарня на 10 ліжок не опалюється та, мабуть, закриють і її. Як нам віку доживати — один святий Бог знає...

Газ до села не дійшов

— Допоможіть ось цій жінці, Бойко Марії Юхимівні, — підвів до гурту стареньку бабусю якийсь чоловік. — Вона майже незряча, живе сама. На пенсію — 136 гривень — не може купити палива. Щоб вона не задубла в холодній хаті, я вже вирубав на дрова весь її садок...

Односельці Марії Юхимівни закивали головами: так, бідує тяжко ця самотня душа. І почали гомоніти про ще одну напасть. Про ціни на вугілля, що «стрибнули вгору, мов скажені». Півсела через це зимувало у промерзлих оселях. Навіть ветерани війни, яким законом передбачені паливні пільги.

— Кожного року, особливо на день народження нашого Тараса, приїжджають у Шевченкове перші особи держави, — продовжувала розмову Людмила Іванівна Батрак. — Називають наше село та сусідні святими місцями, обіцяють допомогти. Однак тільки поїдуть до Києва — забувають, очевидно, про сказане.

Ось чому шевченківські села й досі не газифіковано. Нагорі згадують про батьківщину Кобзаря лише у свята. А внизу місцеві керівники бездіяльні.

— Леонід Кучма, коли побував у нашому селі, пообіцяв, що скраплений газ продаватимуть нам дешевше, — пригадала Надія Іванівна Шевченко. — Справді, спочатку ціну з 16 гривень знизили до 10. Однак згодом зовсім перестали його возити. Тепер купуємо в комерсантів по 50 гривень за балон. Така ось вийшла «допомога». Як кажуть, полегшало нашій матері: то не дихали, а то й зовсім дихати перестали...

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімку: співрозмовниці «Голосу України».

ФОТОФАКТ

У ТОВ «Сортостанція», що у Вільнянському районі на півночі Запорізької області, обробляють 1700 гектарів землі. Стан справ у господарстві дав змогу і вчасно розрахуватися з пайовиками, і підготуватися до весняних польових робіт.

На знімку: механізатори Василь Васьків та Андрій Білий.

Фото Бориса ДВОРНОГО (Укрінформ).

Висловлюємо щире співчуття народному депутату України, першому заступнику голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України САСУ Сергію Володимировичу у зв'язку з тяжкою втратою — смертю матері

Марії Оникіївни.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН,
Перший заступник Голови Верховної Ради України А. МАРТИНЮК,
заступник Голови Верховної Ради України О. ЗІНЧЕНКО,
керівник апарату Верховної Ради України В. ЗАЙЧУК.

Народні депутати України — члени фракції Блоку Юлії Тимошенко у Верховній Раді України висловлюють своєму другу і колезі Сергію Володимировичу Сасу, його рідним та близьким щире співчуття у зв'язку з тяжкою втратою — смертю матері

Марії Оникіївни.

З глибоким сумом сповіщаємо, що 27 березня 2004 року на 59-му році передчасно пішов із життя Перший заступник Голови Верховного Суду України, заслужений юрист України, кандидат юридичних наук

СТЕФАНЮК Володимир Сергійович.

Висловлюємо щире співчуття сім'ї та близьким.

Голова Верховного Суду України В. Маляренко,
Голова Конституційного Суду України М. Селівон,
Голова Вищого господарського суду України Д. Притика,
Міністр юстиції України О. Лавринович,
Голова Вищої ради юстиції М. Шелест,
Голова Державної судової адміністрації В. Карабань,
заступник Голови Верховного Суду України П. Пилипчук,
заступник Голови Верховного Суду України М. Селіванов,
заступник Голови Верховного Суду України А. Ярема.

У КОМІТЕТАХ ВР

Мета слухань — удосконалення законодавства

У Комітеті Верховної Ради України з питань науки і освіти відбулося засідання робочої групи, на якому визначено першочергові організаційні заходи щодо підготовки і проведення 13 травня 2004 року парламентських слухань з порядком денним «Про стан і перспективи розвитку вищої освіти в Україні».

Голова комітету Станіслав Ніколаєнко ознайомив з планом підготовки і проведення слухань. З інформацією виступили керівники Міністерства освіти і науки.

Нагальна потреба їх проведення продиктована широким колом освітянських проблем і необхідністю вдосконалення законодавства у цій сфері.

Мета слухань: окреслення проблеми забезпечення виконання Конституції України та законодавства щодо подальшого розвитку вищої освіти; формування пріоритетних напрямів розвитку вищої освіти, визначення шляхів надання громадянам якісної освіти; створення сучасних механізмів реалізації законодавства України про вищу освіту і встановлення контролю з боку Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, виконавчої влади, громадських організацій за виконанням законодавства.

Верховна Рада IV скликання вже розглянула в першому читанні низку проектів законів про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» стосовно підготовки кадрів, призначення керівників, співвідношення прийому студентів, навчання яких фінансується з різних джерел, тощо.

На їх основі розробляється єдиний законопроект з урахуванням всіх конструктивних пропозицій.

На засіданні робочої групи порушено питання щодо розробки проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів у сфері вищої освіти та законодавчого врегулювання фінансування, оподаткування вищих навчальних закладів, забезпечення розвитку вищої освіти.

Постановою Верховної Ради України передбачається затвердити рекомендації парламентських слухань «Про стан і перспективи розвитку вищої освіти в Україні» і прийняти зміни до Закону України «Про вищу освіту» та інших законодавчих актів.

АКТУАЛЬНО

Ціна виборів Президента

За даними Антикорупційного комітету коаліції «Свобода вибору», прохідний фонд одного кандидата в Президенти становитиме близько 35 млн. доларів. Хоча щойно прийнятий Верховною Радою України закон «Про вибори Президента» передбачає на ці цілі лише два мільйони доларів. Про це заявив координатор коаліції Владислав Каськів на вчорашній прес-конференції. За його словами, виборчий закон містить низку й інших суперечливих позицій. Зокрема, низький ліміт дозволеного внеску від фізичної особи — 5125 грн.

Існує небезпека, наголосив В. Каськів, що під час виборів глави держави можливі фінансові зловживання та порушення законодавства. І зауважив, що за допомогою громадського моніторингу відстежуватиметься вартість політичної реклами в українських ЗМІ, виборчої кампанії кандидатів, а також факти підкупу виборців.

Олена ГОРБУНОВА.

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Поплавський шукає таланти

У Луганській області дуже багато талановитих дітей, до того ж, зазвичай, із малозабезпечених сімей. Такого висновку дійшов народний депутат і народний артист України Михайло Поплавський після проведення в Луганську творчого туру Всеукраїнського дитячого телеконкурсу «Крок до зірок» і зустрічей зі старшокласниками. Троє юних луганчан уже можуть розраховувати на безплатне навчання в Київському університеті культури. У Луганську, до речі, розташована його філія.

Алла АНТИПОВА.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про призначення С. Станік суддею Конституційного Суду України

Призначити СТАНІК Сюзанну Романівну суддею Конституційного Суду України.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 25 березня 2004 року.
№ 368/2004.

28 березня — 60 років від дня визволення Миколаєва

«Думаю, що в Миколаїв увійду першим...»

Березень 44-го видався холодним і вітряним, майже безупинно йшли дощі з мокрим снігом. Розбиті дороги на підступах до Миколаєва перетворилися на суцільне місиво бруду. Грузнули навіть танки. Вузький перешийок, що з'єднує місто-півострів з материком, німці буквально нашпигували мінами, дзотами, окопами, дротовими загородженнями. Загалом чотири оборонні обводи, насичені вогневими засобами і людьми. Бої йшли жорстокі, втрати були великі. І тоді командування прийняло рішення про висадження в тилу ворога морського десанту. На рибацьких байдах ішли з лиману до морського порту. Більш як дві доби тримали оборону, відбивши 18 атак супротивника.

Від сухопутних укріплень німці відтягнули для боїв з десантниками три батальйони піхоти, чотири гармати, два міномети і два танки. У десантному загоні було 68 бійців: 55 моряків, 12 армійських саперів і зв'язківців і один провідник з місцевих рибалок. Командував загоном Костянтин Ольшанський. 28 березня в місто увійшли війська Червоної Армії. На той час у живих залишалися 12 поранених десантників. У німців втрати обчислювалися сімома сотнями вбитих і поранених.

За свідченням очевидців, Сталін особисто зажадав від наркома Військово-морського флоту адмірала Кузнєцова представити всіх учасників десанту до звання Героя Радянського Союзу. Це була єдина операція в історії Великої Вітчизняної війни, коли всіх її учасників, 67 бійців, визнано гідними вищої нагороди країни. Але ще довгий час імена дванадцяти армійців залишалися невідомими. Як і чому це сталося, судити складно. Чи то в поспіху під час підготовки десанту, чи то тому, що згинули у вогні війни документи, хтозна.

Багато років віддав відомий журналіст і письменник Михайло Божаткін пошуку імен воїнів-ольшанців. Тільки в 1965-му вдалося встановити, хто був провідником загону. Звання Героя Радянського Союзу Андрєєву Андрію Івановичу присвоїли 8 травня 1965 року посмертно. Імена єфрейтора Чекунова, старшого сержанта Самойлова, сержанта Русина, капітана Монастирських викарбувано на гранітному надгробку меморіалу лише 1992 року. Колись на цих надгробках був напис «Невідомий десантник».

А загалом у боях за визволення Миколаївської області загинули 18 300 воїнів, прізвища восьми тисяч із них залишаються невідомі дотепер. Їм — безіменні пам'ятники.

Матеріальні свідчення подвигу — в Музеї бойової слави моряків-десантників, у меморіалі, сквері імені 68 десантників, у назвах вулиць. Одній із малих планет дали ім'я Ольшанія. Їх самих уже немає.

Але ще живі деякі з тих, хто брав участь у боях за визволення Миколаєва. Свідчення їх, живих, безцінні. Ось фронтові записи командира взводу розвідки, кавалера орденів Вітчизняної війни I і II ступенів, Червоної Зірки, мешканця села Новополтавка Новобузького району Карпова Володимира Михайловича **(на знімку)**:

«22 березня. Німця прогнали на 3 км. Цілий день дощ і сніг. Тримаємо оборону. Маємо незабаром зайняти Миколаїв. Погода жахлива. Мокрі всі до нитки.

25 березня. Просунулися ще на 4 км уперед. До Миколаєва залишилося 4 км. Погода, як на зло, — холод, сніг. Уночі штурмуватимемо оборону німців.

26 березня 1944 року. Ввірвалися в селище Водопій. Зав'язалися вуличні бої. У ніч з 27 на 28 березня прорвали оборону німців на Водопої і увійшли в Миколаїв. Поцілунки на кожному кроці. Зі сльозами і радістю зустрічали нас жителі міста. Але річ у тому, що доведеться штурмувати р. Буг. Ось тут, можливо, доведеться і рибкою поплавати.

28 березня. Зупинилися на західній околиці Миколаєва. Отже, після трьох років розлуки: Здрастуй, Миколаїв! Одеса перед нами. Одеса чекає на нас!»

А ще 43-го Володимир Михайлович писав мамі: «Думаю, що в Миколаїв увійду першим, тому що я розвідник».

...Мені часом здається, що подвиг героїв-визволителів запам'ятався десь у планетарному масштабі. Скільки пам'ятаю, в цей березневий день, 28 числа, зривається звідкись пронизливий вітер, колючий дощ, негода. Але все одно ближче до сутінків центральною вулицею до меморіалу йдуть нестрункою притихлою колоною юні миколаївці. У руках вони несуть запалені свічки, прикриваючи мерехтливе полум'я змерзлими долонями. Це — пам'ять.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

БАЛАНС МІСЯЦЯ

Весняний протяг перемін

У березні кожною клітиною відчуваєш позитивний вплив перемін. Озирнись і побачиш: ранні ярові вже засіяли на добрій половині запланованих площ, до столу подають духмяну випічку торішнього врожаю, зростають бізнес та економіка, навіть ціни лякають менше, ніж узимку.

Рукотворні реформи

Весняний вітер перемін — не завжди рукотворна реформа. Судячи з того, що в нас виходить з рукотворними, це — чудово. Рахункова палата цього місяця нагадала нам про незугарне виконання затвердженої ще 1997 року Державної комплексної програми з будівництва об'єктів вітроенергетики, вартістю 300 мільйонів гривень. Лише один факт: торік її реалізацію заблокували мало не на півроку, тоді як загальна проектна потужність зданих в експлуатацію об'єктів ледь дотягла до 55,7 МВт (це більш як удвічі менше, ніж мало бути наприкінці 2000 року). Серед причин такого легковажного ставлення до вітрової енергетики — нецільове використання і, вдумайтеся лишень, «законодавча невизначеність головного розпорядника коштів». Хіба такий висновок не заслуговує на вагоміші узагальнення вартістю в мільярди, а не сотні мільйонів гривень?

Цього місяця Міністерство фінансів спростовувало заяви деяких народних депутатів стосовно неврахування зведеним бюджетом-2003 кількох мільярдів гривень, аргументуючи слабкою кореляцією зростання ВВП з приростом доходів державної казни, значною кількістю податкових преференцій для галузей, які мають істотну питому вагу у формуванні ВВП. Інакше кажучи, Міністерство фінансів, по суті, визнало наявність, з одного боку, високого податкового тиску і незадовільного адміністрування податків, а з другого — перерозподіл загальних доходів підприємствами-пільговиками, адже «слабка кореляція» — вже результат урядової рукотворчості. Такого самого висновку дійшов і Президент України, ветувавши законопроект № 4000-1, який мав змінити положення майже трьох десятків податкових законів. Ветував, до речі, з коротким усним резюме: невігластво. А голова профільного комітету ВР Петро Порошенко схильний думати інакше, повідавши під час презентації неофіційних результатів виконання бюджету-2003 про створений податківцями своєрідного роду «рукотворний» ринок послуг з відшкодування ПДВ. Та за таких умов у нас ніколи зростання ВВП не буде корелюватися як слід зі зростанням доходної частини бюджету! А за вітер перемін ми і надалі дякуватимемо природі, а не уряду.

Березневі тези

Утім, у березні Кабінет Міністрів став найпомітнішою фігурою в суспільстві, затвердивши уточнену Програму дій на 2004-й рік, свого роду березневі тези. Попри свою претензійну назву й нові макроорієнтири, сам факт їх схвалення цікавий іншим — відносною недоторканністю упродовж року, яку одержав нинішній склад Кабміну (після виборів новий глава держави може поставити питання про формування нового складу уряду). Прихильники Кабінету Міністрів у парламенті вітали темпи економічного зростання, а опозиціонери дорікали за соціальні борги у 5 мільярдів гривень, зниження мінімального розміру заробітної плати з 237 до 205 гривень, перші «млинці» пенсійної та податкової реформ. Прем'єр-міністр гідно сприйняв критику, пообіцявши збільшити соціальні виплати з бюджету на 60 відсотків, підняти пенсії та заробітні плати, дипломатично уникнувши розмов про податкові реформи. А депутати й не наполягали, пам'ятаючи про те, що більшість з них виграли вибори під гаслом: напнемо на бюджетному кораблі податкові вітрила і дістанемося цивілізованого берега! Але, судячи з логіки спростування Мінфіну, зі збиранням податків непереливки. 13-відсотковий податок з доходів громадян, схоже, стимулює заможність багатих, і зубожіння бідних. З огляду на особливості адміністрування наших податків й архіважливу потребу не розгойдати цього року інфляцію, з великим бізнесом уряду простіше розмовляти тет-а-тет.

Мовою меморандумів

Ще в лютому уряд підписано меморандум з нафтопереробними заводами про постачання пального за фіксованими цінами на період посівної. Попри те, що НПЗ не використовують можливостей з мінімізації податкових відрахувань, а причин для подорожчання нафтопродуктів більш як достатньо, заводи знизили ціну дизпалива у вільному продажу до 1680—1900 гривень за тонну. Зі свого боку, уряд практично не зробив нічого для компенсації підприємцям збитків унаслідок березневого податкового навантаження, хоч добре знає, що це впливає на ціноутворення пального швидше за сезонний чинник або російське мито на сиру нафту.

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

Березень уряд розпочав з меморандуму, підписаного з підприємствами гірничо-металургійного комплексу. Бурхливі темпи розвитку промисловості, особливо машинобудування та будівництва, вже давно вимагають якісних змін у торгівлі металопродукцією, переорієнтації на внутрішнє споживання (на Івано-Франківщині деякі умільці виводять у поле трактори, зібрані з металобрухту). Споживачі (об'єднання «Укрметиз», Держбуд, Мінтранс, Мінпаливенерго та інші) наполягають на тому, щоб їм продавали за грудневими цінами метал у обсягах, співвідносних поставкам у країни, що приєднуються у травні до Євросоюзу. Це ще одна морока, бо в ці країни металурги постачали вчетверо більше металу, ніж куца європейська квота. Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції, втім, у березні пересвідчилося, що торгівля з Європою виходить за рамки внутрішніх формальностей, бо, з'ясувалося, що до початку видачі ліцензій металургійні підприємства приблизно на 10 відсотків вибрали квоти з поставок рулонного і нерулонного плаского прокату. Проте чорна металургія неминуче зазнає втрат у зовнішній торгівлі. Але не варто сподіватися, що від того перепаде внутрішньому ринку, можливо, якийсь мізер, зате втратити він може набагато більше: предметом торгу з європейцями є квота на експорт металобрухту, яку нам пропонують знизити. Підписавши правила гри стосовно ціноутворення на внутрішньому ринку, металургійні комбінати також одержали доволі непевну страховку у вигляді перспективи купити за низькими цінами залізорудну сировину, кокс, феросплави тощо. Тож меморандуми — річ непевна. Однак якщо не брати до уваги адміністративні заходи, за зловживання якими торік уряд просив дарувати, то вони нині чи не найефективніший засіб боротьби з інфляцією. Принаймні кращий, ніж директивний, з допомогою якого виконавча влада намагається впливати на тарифи житлово-комунального сектору в регіонах.

Та хоч би там як, а весна вже принесла нам свіже повітря перемін. Нехай це ще не вітер, а, судячи з наших споживчих настроїв, лише протяг, але, як-то кажуть тепер у парламенті, ще... не вибори.

Сергій ВЛАД.

ПРАВО

Ба, хто до нас приїхав...

В Україні перебуває відомий меценат, керівник міжнародного фонду «Відкрите суспільство» Джордж Сорос. Заплановано його зустрічі з керівництвом нашої держави. Зокрема, завтра Джорджа Сороса мають прийняти Голова Верховної Ради Володимир Литвин, Президент України Леонід Кучма, відбудуться зустрічі з чільними урядовцями. Завтра у Верховній Раді пройде зустріч на тему: «Громадські ради при парламентських комітетах: роль організацій громадянського суспільства в Україні», участь у якій також візьме Джордж Сорос (заснований ним фонд «Відродження» фінансує діяльність згаданих рад).

Про юстицію та внутрішні справи

Учора в Брюсселі відбулися переговори у форматі Україна—трійка ЄС на рівні міністрів юстиції і внутрішніх справ. Українську делегацію очолював Міністр юстиції Олександр Лавринович. Було обговорено широке коло питань, зокрема, про політику ЄС відносно його майбутніх сусідів, план дій ЄС у сфері юстиції та внутрішніх справ, проблематику притулку, міграції та прикордонного співробітництва. Також сторони обмінялися думками щодо перспектив приєднання України до Спільної декларації ЄС про визначення контактних пунктів для обміну інформацією з питань боротьби з організованою злочинністю.

Лешек Міллер оголосив про відставку

Другого травня, одразу після входження Польщі до Європейського союзу, уряд країни на чолі з Лешеком Міллером подасть у відставку. Про це пан Міллер повідомив у п'ятницю на прес-конференції. Причини відставки — незадоволення польського суспільства економічними реформами, які впроваджував уряд, постійні корупційні скандали навколо правлячої коаліції та розкол у лавах польських соціал-демократів (SLD).

Рейтинг партії Лешека Міллера нині впав до критичної межі — 5 %. На додаток усередині самої партії розпочалася серйозна криза, спричинена корупційними скандалами, в яких серед головних обвинувачуваних були члени SLD. Тож на початку березня Міллер подав у відставку з посади голови SLD. Його місце зайняв Кшиштоф Янік. Минулого тижня маршалек Сейму Марек Боровський оголосив про створення нової партії на грунті SLD, яка називається Польська соціал-демократія. Тим самим пан Боровський «розколов» SLD на дві частини. Польські політологи стверджують, що, змінивши уряд, SLD намагається реабілітуватися перед новими виборами і повернути довіру суспільства. Однак чи їй це вдасться — питання часу.

Нині відомо лише те, що незмінними залишаться зовнішня та військова політика Варшави. Президент Александр Кваснєвський заявив, що, очевидно, Влодзімеж Цімошевич (міністр закордонних справ) і Єжи Шамайджинський (міністр оборони) збережуть свої посади. Невідомою залишається доля віце-прем'єра Єжи Хаузнера. Нагадаємо, що нинішній уряд розробив під його керівництвом так званий план Хаузнера, який полягає у скороченні публічних видатків з бюджету (зрівняння пенсійного віку чоловіків і жінок, зменшення пільг студентам та скорочення соціальних виплат). Президент Польщі також зазначив, що якщо до 16 травня не буде сформовано новий уряд, у країні відбудуться дострокові вибори до парламенту.

Тетяна ПАСОВА.

Познань.

У Грузії — парламентські вибори

Учора о 13-й годині за тбіліським часом голова Центрвиборчкому Грузії Зураб Чиаберашвілі оголосив перші попередні дані парламентських виборів, що відбулися минулої неділі. Вони пройшли на 2868 виборчих дільницях, 265 з яких було відчинено на території Автономної Республіки Аджарія.

Судячи з перших результатів, партія влади «Національний рух — демократи», яку очолює президент країни Михайло Саакашвілі, одержала 76,04 відсотка голосів. На другому місці поки що блок «Права опозиція: Промисловці — Нові» на чолі з Давидом Гамкрелідзе та Гогі Топадзе (7,5 відсотка). Трохи недотягли до семивідсоткового бар'єра лейбористи (5,43). У решти становище гірше: блок «Єдність» одержав 3,88 відсотка голосів, блок «НДП-традиціоналісти» — 2,43, рух «Свобода» — 1,66. Усі інші суб'єкти виборів набрали менш як один відсоток. «Проти всіх» проголосувало 0,13 відсотка виборців. У Аджарській автономії у виборах узяло участь 122 тисячі 908 виборців.

Опублікувала підсумки й організація «Справедливі вибори», котра веде паралельний підрахунок голосів. За її даними, активність виборців становила 62,62 відсотка. Саме «Справедливі вибори» стверджують, що парламент може виявитися багатопартійним. За їхніми даними, націонали одержали 67,68 відсотка, «Права опозиція: Промисловці —Нові» — 7,75.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Віртуально з усім світом

Три роки діє в Донецьку центр ІАТР. У перекладі з англійської абревіатура розшифровується як «програма доступу до Інтернет та тренінгів». За цей час сотні донеччан — представників громадських організацій, вчителів, медиків, соціальних працівників, бібліотекарів тощо — пройшли навчання в центрі. Щомісяця тут готуються тренінги «Інтернет для початківців» та «Створення Web-сторінок», семінари «Англійська з Інтернет», завдяки яким фахівці дізнаються, як використовувати «всесвітнє павутиння» у своїй роботі. Послуги центру, розташованого в обласній науковій бібліотеці імені Н. Крупської, безплатні і розраховані насамперед на категорії професіоналів, які працюють у неприбуткових сферах, а отже, часто не мають іншої можливості користуватися Інтернетом.

Семінари із застосуванням Інтернет-технологій — нова форма професійного спілкування, яку успішно практикують у центрі. Слухачі — учителі шкіл —дізнаються, як використовувати, наприклад, мережу для вивчення української мови, для громадянської освіти учнів. Цінне і те, що в Україні створено цілу мережу центрів ІАТР, які діють у різних обласних центрах. Це дає можливість обговорювати важливі теми в Інтернет-конференціях і чатах. Приміром, 9 березня за ініціативою Тернопільського центру та Тернопільської обласної держадміністрації відбувся всеукраїнський чат, присвячений дню народження Тараса Шевченка. Корисним виявилося віртуальне спілкування із генеральним консулом посольства США в Україні Мері Кей Карлсон, яка розповіла про нові правила оформлення неімміграційних віз до Сполучених Штатів Америки. Донецькі школярі взяли участь в інтернет-вікторині разом зі своїми ровесниками із інших регіонів України, а також із Узбекистану, Грузії. Найприємніші враження залишилися від чату з письменницею Оксаною Забужко. Зустрічі он-лайн людей з різних куточків світу за три роки існування центру в Донецьку стали регулярні.

Ліна КУЩ.

ФОТОФАКТ

Механізатори Луганського інституту агропромислового виробництва серед перших вийшли в поле. В інституті займаються первинним та елітним насінництвом, вирощують близько 20 польових культур.

Польовими роботами керує кандидат сільгоспнаук, завідувач відділу насінництва Микола Шепітько (на знімку — праворуч).

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

СОЦОПИТУВАННЯ

На чиєму боці громадськість

Події навколо приватизації меткомбінату Гута Ченстохова (Польща) спонукали Центр досліджень суспільних процесів «Експерт» провести соціологічне опитування мешканців Донецька і Києва.

У рамках цього соціологічного дослідження 21—23 березня було опитано 1200 респондентів усіх вікових груп у цих містах.

Результати показали, що більшість вважають несправедливим рішення польського уряду, згідно з яким українській корпорації «Індустріальний союз Донбасу» було відмовлено в приватизації польського металургійного комбінату Гута Ченстохова. Такої само думки дотримуються 42,8 відсотка опитаних у Києві і 47,7 — у Донецьку.

Респонденти вважають, що Польща не має права називатися «стратегічним партнером» України, якщо її чиновники вважають українців «випадковими інвесторами». У цьому впевнені 48 відсотків опитаних у Києві і 59,5 — у Донецьку. Прийняте польським урядом рішення негативно позначиться на українсько-польських відносинах, переконані 35,5 відсотка респондентів у Києві і 39,3 — у Донецьку.

Більшість вітають позицію українського уряду, котрий відкрито виступив на захист вітчизняних підприємців. За це висловилися 85 відсотків респондентів у Києві і 85,5 — у Донецьку. Мало того, 87,8 відсотка опитаних у Києві і 81,3 — у Донецьку вважають, що українська влада повинна принциповіше відстоювати інтереси українських підприємців за кордоном.

АБІТУРІЄНТУ НА ЗАМІТКУ

Академія відкриває двері

В Українській академії зовнішньої торгівлі відбудеться день відкритих дверей. Цьогорічні абітурієнти виборюватимуть можливість набути освіту за спеціальностями: міжнародне право, міжнародна економіка, менеджмент зовнішньоекономічної діяльності, правознавство, інтелектуальні системи прийняття рішень. До послуг бажаючих і коледж Української академії зовнішньої торгівлі, куди можна вступити і після одинадцятого, і після дев'ятого класу. За словами викладачів, найкращою рекламою академії є її випускники-професіонали, яких не треба працевлаштовувати — роботодавці самі мало не чубляться вже за студентів III—IV курсів.

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

АКТУАЛЬНО

«Богдан» завойовує ринки

Черкаські автобуси «Богдан» можуть з'явитися на іранських автошляхах. Компанія «Бахман Груп» запропонувала створити спільне підприємство і випускати «Богдани» в цій країні. Наразі три міські автобуси «Богдан» А-092, закуплені московським підприємством, обслуговують пасажирів російської столиці. За словами першого заступника директора Черкаського промислово-інвестиційного холдингу Григорія Матвієнка, на черзі — нова партія «народних» автобусів для північного сусіда, **повідомляє наш власний кореспондент Лідія ТИТАРЕНКО**.

Штраф у дев'ять мільйонів

Штрафні санкції на загальну суму 9851000 гривень застосували вінницькі податківці до відомої горілчаної компанії «Nemiroff». За словами голови ДПА у Вінницькій області Миколи Лавренка, торік компанія не сплатила до бюджету жодної гривні податку на прибуток.

Їй надано можливість добровільно сплатити штраф. Інакше податківці, за їхніми словами, застосують усі передбачені законом заходи, аж до блокування рахунків й арешту майна, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК**.

Александр Квасневський: «Рік Польщі має доповнити політичне порозуміння контактами між людьми»

(Початок на 1-й стор.).

— Пане Президенте, яким, на вашу думку, має бути кінцевий результат Року Польщі в Україні, в чому має полягати його значення для українського суспільства?

— Думаю, що такі події, як Рік Польщі в Україні, мають доповнювати політичний діалог і порозуміння суспільним, людським фактором. Це ті заходи, які дають змогу показати досягнення культури, сприяти контактам між звичайними людьми, митцями, вченими, молоддю. Це буде дуже важливо для поглиблення відносин між Польщею та Україною. З іншого боку, це буде своєрідною демонстрацією того, що Польща, яка вступає цього року до ЄС, не повертається спиною до свого найближчого сусіди на Сході, а хоче й надалі з ним співпрацювати. Сподіваюся, що завдяки доброму початку у вівторок і потім завдяки діям різних установ

Рік Польщі стане тим фактором, що прискорить вирішення багатьох питань; ми зустрічатимемося, частіше відвідуватимемо один одного. Тим паче, що між нами, відверто кажучи, немає мовного бар'єру, і це також важливо. Це дає можливість комусь із Києва добре почуватися в Варшаві і навпаки.

Нам вдалося зняти напругу, що існувала. У Польщі існують добре доглянуті українські цвинтарі: в Кракові, Любліні, Варшаві. В Україні також є цвинтар у Харкові. У Львові цвинтар попри те, що ми його не відкрили офіційно, також у доброму стані. Існують пам'ятники на Волині — все це є тим, що знімає напругу в міжлюдських стосунках. Багато старших людей хочуть поїхати подивитися місця, які знають з дитинства. І це саме той момент, коли до політики треба додати міжлюдських контактів, доброго, позитивного почуття.

— З першого травня Польща стане членом Європейського союзу. Як це може вплинути на наші економічні відносини, чи немає загрози скорочення обсягів торгівлі?

— Вступ до ЄС дає шанс для розвитку Польщі, але, я переконаний, наше членство в союзі сприятиме і розвитку контактів з Україною та іншими сусідами на Сході — Білоруссю та Росією. Ми з самого початку твердо вирішили, що вступ Польщі до ЄС не повинен створити якихось бар'єрів у відносинах з нашими східними партнерами, що не повинно бути жодної «завіси», навіть дуже незначної. Гадаю, нам вдалося визначити гарну візову формулу, й економічно ми будемо дедалі цікавішими для вас партнерами, привабливішими з точки зору експортування до Польщі української продукції, української економічної присутності в нашій державі, інвестування. Для нас надзвичайно важливо, щоб шляхом такого істотного співробітництва підключати Україну до загальноєвропейських процесів. Припускаю навіть, що для інвесторів з третіх країн, які вже працюють у Польщі, її вступ до ЄС може стати і заохоченням до роботи на українському ринку, а тому більше інвестицій може прийти не лише до Польщі, а й до України. Це вимагатиме, звичайно, відповідних зусиль, але є цілком можливим. Хотів би також наголосити, що, будучи в ЄС, ми прагнутимемо використати наше географічне становище і підштовхнути союз до визначення своєї східної політики. Так, щоб цей вимір став, скажімо, таким само активним і чітким, як це є щодо середземноморського регіону, тобто країн Північної Африки. Доступ до польського ринку стане простішим, легшим, і тому я закликаю українських підприємців подивитися на це позитивно й поміркувати, що можна отримати від вступу Польщі до ЄС. Адже вона стане стабільнішою, матиме такі само економічні й правові стандарти, як і в інших державах союзу, а наше безпосереднє сусідство надає ще більших можливостей для співробітництва. Ми б хотіли, щоб і Україна йшла до Євросоюзу, й сподіваємося, що вона в перспективі стане його асоційованим, а згодом і повноправним членом.

— Історія з участю корпорації «Індустріальний союз Донбасу» у тендері на приватизацію польського комбінату «Гута Ченстохова» виявилася досить болючим питанням для української сторони. Яка ситуація з цим нині і чи може Польща переглянути ті результати тендеру, які було оголошено?

— Насамперед зазначу, що це питання відноситься не до президентської компетенції, а до урядової. Цим займаються окремі його міністерства. Але скажу, що під час усіх подібних тендерів хтось програє, а хтось виграє, і ті, хто програє, мають певне відчуття невдоволення. Ми дуже серйозно сприймаємо зауваження українського уряду. Був лист від прем'єр-міністра Віктора Януковича до нашого прем'єра Лешека Міллера, і на нього буде дано компетентну відповідь. Для цього ми створили групу, яка має оцінити всю процедуру, подивитися, чи були там якісь помилки. Група має закінчити свою роботу й подати її результати наступного тижня. Якщо ми побачимо, що процедури тендеру було дотримано, то рішення підтримаємо, якщо ж там були якісь неправильні дії, то ситуація буде іншою. Але в будь-якому разі не треба трактувати цього випадку як, образно кажучи, «бути чи не бути». Ми також беремо участь у багатьох тендерах, деякі виграємо, деякі програємо — така природа цього процесу. І я хочу сказати: ми зацікавлені в присутності українського капіталу й українських підприємців у Польщі. Польське міністерство майна представило список з понад 200 приватизаційних проектів, до участі в яких запрошуємо наших українських друзів. Щодо «Індустріального союзу Донбасу», яке вважаємо дуже серйозним підприємством, то його також запрошуватимемо до участі в приватизації інших об'єктів, зокрема і в металургії.

— У нещодавно надрукованій своїй книжці комісар Євросоюзу Фріц Болкештайн пише, що Україна ніколи не стане членом ЄС, тому що має залишатися буферною зоною між ЄС та Росією й мусульманськими державами на півдні. Як ви прокоментували б такі твердження?

— Знаєте, ми живемо в демократичних країнах, де кожен може висловлювати свої погляди. Отож і ту позицію, яку ви назвали, трактую як один з них. Я з такою концепцією не погоджуюся.

Тому що коли ми ділитимемо світ на мусульманську й християнську частини, а до того ж іще й на буферні, які мають щось від чогось відділяти, то це призведе до якоїсь трагічної глобальної конфронтації.

Я рішуче проти цього. Тим паче, що світ уже давно змішався, мусульмани сьогодні присутні в Європі, багато їх живе у Франції, Німеччині, інших країнах, у багатьох мусульманських державах живуть християни. Тож концепція, за якої ми визначатимемо географічні межі ЄС і географічну буферну зону, а потім захищатимемося ніби від впливу інших культур чи релігій — це погана концепція, яка генеруватиме конфлікти. Звичайно, існують кордони Євросоюзу в тому розумінні, що важко, наприклад, уявити собі його протяжність до Тихого океану. Для цього немає причини, та й ЄС тоді втратить свою дієздатність. У майбутньому світ матиме кілька центрів, і серед них будуть Росія та ЄС, тобто об'єднана Європа. Для мене очевидною справою є те, що Україна розташовується в європейській частині і має бути приєднаною як рівноправний партнер до європейських структур. Набагато важче питання щодо Росії, яка за природою своєю є євразійською державою. А Україна, на моє абсолютне переконання, має місце у Європі, і справа тут у ваших руках. Якщо ми живемо за одними демократичними, правовими, економічними стандартами, то географія вже не має великого значення. І коли ці стандарти дотримуватимуться, то й Україна посяде своє місце в європейських структурах.

— Як ви вважаєте, чи можливе підвищення рівня співробітництва України з НАТО під час Стамбульського саміту наступного червня і чи підтримає це Польща?

— Поза сумнівом. Ми хочемо, щоб саміт України й НАТО відбувся на якнайвищому рівні, в атмосфері щирості й доброзичливості. Маємо надію, що це буде вдалий саміт, хоча слід пам'ятати, що він відбуватиметься тоді, коли і в Україні, і в США вже триватимуть передвиборні президентські кампанії. Цей момент непростий, але я вважаю, що це буде добра зустріч.

— Кілька місяців тому ви зустрічалися з Президентом США Джорджем Бушем, і повідомлялося, що, поміж іншого, у вашій розмові йшлося й про Україну. Що саме ви обговорювали?

— Я давав свою оцінку ситуації в Україні, і, як мені здалося, і президент Буш, і його оточення слухали із зацікавленістю. Склалося таке враження, що мене там вважають своєрідним експертом з українських питань. Повірте, під час зарубіжних контактів я завжди закликаю партнерів до якнайтіснішої співпраці з Україною, щоб вони не опускали руки через різні труднощі та проблеми, щоб була активність й послідовність у відносинах ЄС та США з вашою державою. Хоча це не були легкі питання. Але я дуже часто і дуже щиро обговорював їх із закордонними колегами.

— Ви, безперечно, добре обізнані з нинішніми внутрішньоукраїнськими подіями і процесами. Наскільки вони можуть бути вагомими або визначальними для подальшого розвитку українсько-польських відносин?

— Щодо внутрішньополітичної ситуації в Україні, то скажу так: якби сам не мав проблем у Польщі, то, може, щедріше роздавав би поради. Але оскільки вдома у нас нині цих самих політичних проблем не бракує, то утримаюся. Я усім своїм співрозмовникам у світі кажу: Україна зробила великий поступ на шляху до демократії, створено основні демократичні інститути, закладено основи для багатопартійності, політичного плюралізму. Вважаю, що проблемою в Україні є брак діалогу між різними сторонами з метою пошуку оптимального рішення. Досвід Польщі, який виходить з палацу, де ми нині перебуваємо, — це досвід «круглого столу». Такий діалог мусить відбуватися в парламенті, суспільстві, засобах масової інформації. Що більше діалогу, то краще: я завжди працював з Україною в такому дусі. Хочу, щоб Україна розвивалася, бажаю їй всього найкращого і вірю, що ваша держава має перед собою найкращі перспективи. Підкреслюю, що незалежна суверенна Україна — це велика цінність для Європи. І ми маємо це культивувати.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.
Київ—Варшава—Київ.

Відкрити арабський світ

нашим підприємцям допоможе бізнес-форум в Арабських Еміратах

Хтось з українських підприємців уже відкрив для себе цей світ. Хтось лише має намір. Для тих, хто готовий не лише мріяти, а й діяти, будуть сприятливі шанси: з 23 по 27 квітня в Об'єднаних Арабських Еміратах працюватиме форум-конференція «Можливості українських вільних економічних зон та територій пріоритетного розвитку і напрями співробітництва з такими зонами в ОАЕ».

Під час форуму відбудуться зустрічі з арабськими підприємцями, знайомства з фірмами, переговори. За словами президента фонду сприяння інвестиціям Сергія Пачковського (фонд виступає одним з ініціаторів та організаторів форуму), українські підприємства всерйоз цікавлять арабських колег. Ділові кола країн Перської затоки (а загалом, з урахуванням реекспортних можливостей цього регіону до Азії та Африки, йдеться про ринки з населенням майже 1,5 млрд. осіб) виявляють підвищений інтерес і до традиційної експортної продукції України (приміром, чорні метали, міндобрива), і до високотехнологічного устаткування в телекомунікаційній сфері, туристичного бізнесу, постачання оздоблювальних матеріалів для будівництва. І головне, наголошує С. Пачковський, господарі країни, що приймає форум, та їхні сусіди не лише декларують бажання співробітничати, а й роблять реальні кроки для співпраці. Наприклад, ввізне мито для всіх товарів в ОАЕ максимально становить чотири відсотки, в країні немає внутрішнього оподаткування та обмеження під час репатріації валютних доходів. ОАЕ — країна політично стабільна, із постійним зростанням ВВП, значною мірою орієнтована на імпорт товарів. І чому цей імпорт не може йти з берегів Дніпра? — запитує С. Пачковський.

Одним з основних заходів в рамках форуму стане відвідання українською делегацією вільної економічної зони «Джебель Алі». Керівники та провідні фахівці ВЕЗ ознайомлять українських спеціалістів з умовами, організаційними та комерційними засадами діяльності зони та продемонструють на місці практичну роботу будь-якої з більш як 3800 відомих у світі комерційних компаній, що діють у зоні. За бажання буде також можливість зустрітися з представниками будь-якої компанії.

Тут саме, у «Джебель Алі», для сприяння виходу українських підприємств на міжнародний ринок торговельним центром «ARABIAN» створено реальний торговельний майданчик, що працює за принципом представництва та консигнаційного складу. На майданчику українські підприємці зможуть визначити коло споживачів, сформувати замовлення на пробні оптові партії товару, провести переговори та підписати контракти на постачання продукції арабським партнерам, домовитися про перевалку продукції та зберігання її на складах з використанням унікальних можливостей ВЕЗ, що інтегрована у світову транспортну та фінансову системи. Зрештою, якщо переговори йтимуть успішно, фахівці центру допоможуть українським бізнесменам відкрити постійне представництво в ОАЕ, після чого фірма зможе брати участь у державних тендерах країн Близького Сходу та продавати продукцію на постійних промислових аукціонах «Джебель Алі».

До речі, перспективність арабського ринку чудово розуміють наші сусіди по СНД. З 2 по 6 квітня в Абу-Дабі (ОАЕ) пройде VII Міжнародний інвестиційний форум «Москва-Інвест-2004». Про рівень представництва російської делегації свідчить вже те, що її очолює мер Москви Ю. Лужков.

Гадаю, каже С. Пачковський, керівникам української столиці, варто звернути серйозну увагу на наш український форум, де, зокрема, відбудеться «круглий стіл» «Будівництво, нерухомість, земля — повномасштабні капіталовкладення. Досвід та тенденції». А «круглі столи» «Фінансові механізми переходу на новий рівень двосторонніх економічних відносин. Потенціал Міжнародного фінансового центру ОАЕ в інвестиційній сфері» та «Взаємодія державного і приватного секторів — основа сталого розвитку сучасних мегаполісів», переконаний президент фонду, багато дадуть представникам всіх регіонів, насамперед індустріальних областей — Дніпропетровської, Донецької, Одеської. Тож, на його думку, головам облдержадміністрацій, мерам великих міст варто взяти активну участь у формуванні делегацій своїх регіонів.

Ми багато говоримо про інвестиції та вихід на міжнародні ринки. Час братися за реальні справи. Ще в липні 2003 року Президент України Леонід Кучма видав указ «Про додаткові заходи щодо залучення інвестицій в економіку України». Чимало зроблено відтоді для поліпшення умов бізнесу і урядом. Та іноді для успіху не вистачає простої речі — взяти квиток на літак, що приземлиться на незнайомій арабській землі.

Віктор ГУНЬКО.

СТАРІСТЬ — це коли турбують не погані сни, а погана дійсність

ПЕНСІЙНА РЕФОРМА

Так свого часу сказала відома актриса Фаїна Раневська. Цікаво, що вона сказала б тепер про нашу пенсійну реформу. Наприкінці минулого року Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» привернув до себе увагу кожного і, здається, надовго. Він радикально змінив не лише підхід до визначення пенсії, а й ставлення пенсіонерів до неї.

Зокрема, тепер уже важлива кількість років, протягом яких особа працювала та сплачувала страхові внески до Пенсійного фонду та розмір її заробітної плати, з якої сплачувалися пенсійні внески. Щоправда, із запровадженням нового закону для осіб, які станом на 1. 01. 2004 року мають трудовий стаж, його буде зараховано як страховий стаж незалежно від суми сплачених внесків. Про основні відмінності між старим і новим законом ви могли прочитати в «Голосі України» за 2 грудня 2003 № 228 (3228).

До речі, для реалізації нового пенсійного законодавства видатки Пенсійного фонду збільшено на шість млрд. грн. І надалі уряд здійснюватиме заходи для поліпшення пенсійного забезпечення, особливо для низькооплачуваних категорій. Для цього в законі є стаття, яка передбачає, що крім індексації щороку підвищуватимуть пенсії залежно від зростання зарплати. На відміну від багатьох держав, у яких проведено пенсійні реформи, Україна не збільшила вік виходу на пенсію, навпаки — надала право вибрати пенсію (залишити нараховану за старим законом «Про пенсійне забезпечення» або перерахувати за новим законом). Як стверджує заступник міністра праці та соціальної політики України Олена Гаряча, Закон «Про пенсійне забезпечення» 1991 року діятиме доти, доки кожна людина, яка працювала до 2004 року, не реалізує право на пенсію. За даними ПФУ, коефіцієнт підвищення пенсій порівняно з 1 січня минулого року дорівнюватиме 32,7 % і середній розмір пенсії з урахуванням 12% підвищення становитиме 185 грн. (в січні 2003 року він становив 139,45 грн.).

Реалізація пенсійної реформи сьогодні — лише на першому етапі. Мінпраці весь час наголошує, що ми перейшли від забезпечення до страхування найманих працівників, і тепер пенсіонер має право вибору. Тобто якщо працівник сплачує внески із 800 грн., то отримає пенсію 320 грн. (до 1 січня вона становила б лише 150 грн.). Кожен може вибрати кращий період свого заробітку, порівняти його із заробітком у народному господарстві і вийти на індивідуальний коефіцієнт, щоб збільшити розмір своєї пенсії. Таким правом уже скористалися близько 4 мільйонів людей.

11 березня 2004 року Кабмін своєю постановою «Про додаткові заходи щодо поліпшення пенсійного забезпечення громадян» провів підвищення пенсій з січня цього року не на 4,2 %, як було зроблено до цього, а на 12 %. Таким чином, хто одержав підвищення до максимальної пенсії в січні, лютому і березні цього року 6 грн., виходячи з 4 %, він одержить доплату до 168 грн., максимальна пенсія 150 грн. збільшується на 12 % і отримуємо 168 грн. При цьому якихось додаткових кроків для перерахунку пенсіонерові робити не треба — перерахунок зроблять автоматично.

У квітні місяці пенсіонери вже зможуть отримати пенсію, збільшену на 12%. До речі, у квітні буде виплачено і доплату за січень, лютий, березень та квітень (у зв'язку з перерахунком пенсії з 1 січня).

ФОТОПОГЛЯД

Цей сюжет я побачила вихідного дня у столичних Липках. Майже навпроти будинку Нацбанку. Досить прозаїчно — чоловік середніх літ, середньо вдягнений, чекає, коли в шапку кинуть кілька копійок. Навіть заснув, нікому не цікавий. Озирнулася лише дорого вдягнена крихітка. Дзвінким голоском запитала: «А чому тьотя це фотографує?» Супроводжуюча леді мовчки потягнула її за руку далі. Справді, що тут скажеш...

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Приклад 1

Мінімальна пенсія сьогодні — 50 грн. Якщо пенсія 50 грн. разом з усіма надбавками не досягала 91,80 грн., то торік робили доплату до цієї суми. Сьогодні цю виплату збільшено. Тобто 91,80 (беремо пенсію з усіма надбавками) і потім збільшуємо їх на 12%, так отримуємо суму мінімальної виплати 102,82 грн. Нижче цієї суми особа, яка має стаж 20 (жінки) та 25 (чоловіки) років, одержувати не буде. А правила нарахування цільової допомоги для пенсіонерів, яким пенсію нараховано відповідно до старого закону, залишаються такі, які були і минулого року — якщо не досягає 91,80, то за рахунок доплат її підвищують до 91,80 грн.

Приклад 2

Середня заробітна плата в галузях економіки за минулий рік становила 462,27 грн. За новим законом мінімальна пенсія має становити 20% від середньої заробітної плати, отже, ми виходимо на мінімальну пенсію 92, 45 грн. Відчуйте різницю: 50 грн. (раніше) і 92, 45 грн.

Крім цього, наприклад, якщо людину в період війни нагороджено однією з медалей, у неї є надбавка 14,93 грн. У сумі маємо 107,38, і ця сума більша за мінімальну виплату 102 грн.

Ще один приклад наведемо вже для учасника бойових дій

92, 45 грн (нова мінімальна пенсія) + 29,87 грн (надбавка) = 122 грн.(пенсія). Це вже не 92 і не 102 грн. Таким чином, у квітні місяці пенсія разом з доплатою повинна бути не менш як 122 грн. у разі її розрахунку за новим законом. Отже, людина має право вибору нової мінімальної пенсії.

Крім цього, днями Верховна Рада ухвалила новий закон про поліпшення матеріального забезпечення інвалідів війни. Якщо Президент підпише цей закон, то інваліди ВОВ отримуватимуть цільові фінансові допомоги до 50 гривень. Але якщо інвалідам І групи допомогу надаватимуть незалежно від розміру пенсії, то інваліди II та III груп зможуть її отримати лише у разі, коли розмір їхньої пенсії не досягатиме прожиткового мінімуму. Тож після підписання закону можна буде говорити, що до Дня Перемоги кожен інвалід одержить пенсію не нижче прожиткового мінімуму.

P.S. Як повідомив Пенсійний фонд України, у зв'язку із збільшенням пенсій на 12 %, їх виплата за квітень 2004 року у поштових відділеннях буде здійснюватися за двома відомостями. По одній відомості пенсія буде виплачуватися у новому розмірі за квітень, по другій - буде здійснена доплата до нового розміру пенсії за січень-березень (три місяці) 2004 року.

Шановні читачі! Редакція чекає на ваші листи про пенсійну реформу, зокрема, й про ваше ставлення до 12 % підвищення пенсій. У найближчих номерах ми продовжимо розповідь про пенсійні зміни, які мають відбутися, адже життя на пенсії було б чудовим, якби знати, як згаяти час, не витрачаючи гроші.

Чи варто відмовлятися від пенсії?

Нещодавно я зустріла свого знайомого. Час невблаганний, роки пролетіли, як один день, і він уже почав цікавитися новим пенсійним законодавством. Ми розговорилися, він мене запитав про можливість відмови на якийсь час від отримання пенсії з її підвищенням в майбутньому на відповідний відсоток. Питання цікаве не лише для нього, отож я вирішила провести аналіз доцільності відмови від отримання пенсії на конкретних прикладах.

Нагадаю, що за новим пенсійним законом право на призначення пенсії за віком матимуть застраховані особи, які досягли відповідного віку: чоловіки — 60 років, жінки — 55 років, які мають страховий стаж не менш як 5 років.

Згідно з чинним законодавством у разі пізнішого виходу на пенсію та відмови від отримання виплати пенсії під час роботи (за умови сплати внесків до Пенсійного фонду) призначена після звільнення з роботи пенсія підвищуватиметься на певний відсоток за шкалою, залежно від кількості років більш пізнього виходу на пенсію. Так, за один повний рік пізнішого виходу на пенсію розмір пенсії буде підвищено на 3 відсотки, за два повні роки — на 6,7 відсотка, за три повні роки — на 11,83 відсотка, за чотири повні роки — на 18,54 відсотка, за п'ять повних років — на 27,07 відсотка. Відповідно під час виходу на пенсію на шість повних років пізніше її буде підвищено на 36,46 відсотка, за сім років відмови від отримання пенсії підвищення становитиме 46,85 відсотка, за вісім років — 58,43 відсотка, за дев'ять років — 71,19 відсотка, а за десять повних років — 85,32 відсотка.

Неповні роки відстрочки виходу на пенсію для підвищення розміру пенсії за віком не враховуватимуться.

Спробуємо проаналізувати, наскільки вигідна для пенсіонера відмова від отримання пенсії:

Приклад 1

Якщо пенсіонер, який досяг 60 років, відмовиться від отримання пенсії на 1 рік, то при досягненні 61 року він отримуватиме пенсію на 3 відсотки в місяць більше, ніж йому було призначено в 60 років.

Розрахуємо, скільки відсотків становитиме це підвищення пенсії за один рік:

3 % х 12 міс. = 36 %

Якщо прийняти пенсію, яку було призначено 60-річному пенсіонеру за 100 % (незалежно від її фактичного розміру в гривнях), то за один рік цей пенсіонер міг би отримати 1200 % своєї пенсії:

100 % х 12 міс. = 1200 %

З'ясуємо, який час цей пенсіонер отримуватиме 3-відсоткове підвищення своєї пенсії за рахунок суми, яку він відмовився отримати в період цього року:

1200 % : 36 % = 33,3 роки

Тобто до виповнення 94,3 року цей пенсіонер отримуватиме 3-відсоткову надбавку за рахунок неотриманої пенсії в перший рік:

60 років + 1 рік + 33,3 роки = 94,3 роки

І лише на 95-му році життя 3-відсоткова надбавка до пенсії нараховуватиметься цьому пенсіонеру вже з коштів Пенсійного фонду, а не з його власних, від яких він необачно відмовився на один рік!

Зазначимо, що всі наведені розрахунки були зроблені в припущенні, що пенсія, яку отримував пенсіонер, була незмінна протягом всіх років, а інфляція в Україні — відсутня.

Приклад 2

При досягненні 60 років пенсіонер відмовився від отримання пенсії на 5 років. Тоді при виповненні 65 років він отримуватиме пенсію на 27,07 % більше в місяць, ніж йому було призначено в 60 років.

Розрахуємо, скільки відсотків становитиме це підвищення за один рік:

27,07 % х 12 міс. = 324, 84 %

Визначимо, скільки відсотків становить пенсія, яку пенсіонер не отримуватиме протягом п'яти років:

100 % х 12 міс. х 5 років = 6000 %

З'ясуємо, який час пенсіонер отримуватиме 27,07-відсоткове підвищення своєї пенсії за рахунок суми, яку він відмовився отримати за ці 5 років:

6000 % : 324,84 % = 18,5 років

Розрахуємо, скільки років виповниться нашому пенсіонеру, коли обіцяне підвищення в розмірі 27,07 % почне виплачуватися йому вже з коштів Пенсійного фонду, а не з його власних, заощаджених за ці п'ять років:

60 років + 5 років + 18,5 року = 83,5 року

Результати аналогічних розрахунків для всіх варіантів підвищення пенсії у разі відмови від її отримання, що пропонуються новим пенсійним законодавством, подано в таблиці 1.

Таблиця 1

№ п/п	Кількість повних років відмови від отримання пенсії в роках	Розмір підвищення пенсії у відсотках, встановлений законом	Вік пенсіонера, після досягнення якого він почне отримувати обіцяне підвищення із коштів Пенсійного фонду
1.	Один	3 %	94,3 року
2.	Два	6,7 %	91,9 року
3.	Три	11,83 %	88,4 року
4.	Чотири	18,54 %	85,6 року
5.	П'ять	27,07 %	83,5 року
6.	Шість	36,46 %	82,5 року
7.	Сім	46,85 %	81,9 року
8.	Вісім	58,43 %	81,7 року
9.	Дев'ять	71,19 %	81,6 року
10.	Десять	85,32 %	81,7 року

Нагадаємо, що, за даними органів статистики, середня тривалість життя мешканців України на сьогодні становить 66 років.

Зрозуміло, що дожити до тієї щасливої миті, коли вже Пенсійний фонд із своїх коштів сплачуватиме встановлені розміри підвищення пенсії, наш пенсіонер не має жодних шансів, якщо він не є довгожителем. Але за хорошої спадковості можна ризикнути зіграти з державою в цю азартну гру: хто кого? Може, й пощастить...

Наші пенсіонери — люди з багатим життєвим досвідом, яких не один раз дурили різні трасти, недержавні пенсійні фонди, такі як «Оберіг», та інші організації, які акумулювали на своїх рахунках народні гроші. Думаю, що вони зроблять правильні висновки із цієї статті.

Один мій колега, якого я дуже поважаю, говорив: «Я з державою в азартні ігри не граю. Ми зовсім не рівноцінні партнери». Думаю, що він був правий...

Людмила БАЛАНДОВИЧ.

Середня заробітна плата в галузях економіки за минулий рік становила 462,27 грн.

Сьогодні:

8 стор. ● Непрофесійні кадри звикли не служити, а прислужуватися

9 стор. ● Доступність освіти означає, що нікому не може бути відмовлено у праві на освіту

10 стор. ● Про «Бюджет проїдання і деградації Збройних сил»

Навіщо Україні потрібне суспільне телерадіомовлення?

Останнім часом в Україні точиться дуже багато розмов щодо потреби створення суспільного мовлення. Це питання порушується і обговорюється і на рівні громадських організацій — на різноманітних «круглих столах» та громадських слуханнях, і на рівні держави — зокрема, на парламентських слуханнях щодо розвитку телерадіоінформаційного простору, на засіданнях Комітету ВР з питань свободи слова та інформації.

Конкуруюча концепція

На міжнародному рівні тема створення суспільного мовлення в Україні регулярно порушується в Раді Європи, зокрема у Резолюції Парламентської Асамблеї Ради Європи №1346 від 29 вересня 2003 року «Про виконання Україною своїх обов'язків та зобов'язань» в чергове наголошувалося на необхідності створення суспільного мовлення.

Однак, дуже мало уваги приділяється тому, щоб роз'яснити, що ж являє собою суспільне мовлення. Саме тому для більшості населення України питання про те, що таке суспільне телебачення і чим воно відрізняється від державного, на нашу думку, залишається зовсім незрозумілим. У нашій державі побутує дуже багато міфів, які виникли саме через нерозуміння завдань та змісту суспільного мовлення. Наприклад, можна почути думки про те, що оскільки мовлення суспільне, то і суспільство саме має його створювати чи доростати до його створення.

Проблем із розумінням додає ще й складність одноманітного перекладу англійського терміну «public broadcasting» або російського «общественное вещание» українською мовою. Ці терміни в одному випадку перекладають як «суспільне мовлення», а в другому — як «громадське», що створює додаткові непорозуміння. Так, на одному з обговорень представник громадської організації щиро цікавився, як громадські організації почергово матимуть право мовити на громадському телебаченні? Щоб не ускладнювати принаймні мовне питання, у цій статті ми використаємо термін «суспільне мовлення», оскільки такий термін визначений українським законодавством.

То що таке суспільне телебачення та радіомовлення? **Основою суспільного мовлення є те, що воно має здійснюватися в інтересах усього суспільства, а не в інтересах окремих його груп чи в інтересах держави. Це означає, що таке телебачення та радіо має бути максимально орієнтованим на інтереси своїх глядачів та слухачів, у його програмах має бути відображено всі точки зору, які є у суспільстві, обов'язковим є забезпечення максимального плюралізму політичних думок, у якому рівною мірою мають бути представлені і позиція більшості, і позиція меншості.**

На каналах суспільного мовлення мають приділяти увагу не лише домінуючим групам та домінуючим ідеям, а й меншинам, зокрема національним меншинам. З другого боку, саме суспільне мовлення бере на себе обов'язок з випуску комерційно мало привабливих, але суспільно важливих програм освітньої, культурологічної, дитячої тематики. Ще однією характерною рисою та вимогою до суспільного мовлення є особливо високі стандарти професійної етики, які гарантують максимальну об'єктивність, забезпечення права на відповідь та перевірку інформації.

Суспільне мовлення незалежне і від інститутів держави, і від бізнесу. Саме держава зобов'язується дбати про таку незалежність. Це здійснюється і шляхом законодавчого закріплення принципів незалежності, і через особливості механізму управління та фінансування організацій суспільного мовлення. Як результат, суспільне мовлення для більшості країн Європи є важливим інститутом, який сприяє не лише забезпеченню інтересів суспільства, а й демократичному розвиткові держави загалом.

Нині Україна перебуває на етапі, коли є ще дуже багато проблем з демократичністю її розвитку. Відсутність плюралізму в засобах масової інформації (особливо на телебаченні) та діяльність державного телебачення зокрема, — одна з таких проблем. На жаль, державне телебачення, яке існує більшою мірою за кошти українських громадян — платників податків, використовується для маніпулювання суспільною думкою та державної пропаганди. Пропаганди, яка здійснюється тільки в інтересах окремих політичних сил, що перебувають при владі. Яскравою ознакою заангажованості є й те, що на УТ-1 нема політичних дискусійних програм, які виходять у прямому ефірі. Результати моніторингу політичних новин Академії української преси та Інституту соціології НАН України вказують на те, що на державному телеканалі найгірший баланс представлення різних думок, а в понад 90 відсотків випадків на подію подається тільки одна точка зору.

Усе це яскраво вказує на відмінність між українським державним телебаченням та тими стандартами суспільного мовлення, які характерні для демократичних країн. Це також дає можливість зрозуміти, що **суспільне мовлення — передусім концепція, котра конкурує з державним мовленням, яка має прийти на заміну і в жодному разі не може втілюватися паралельно.** Додатковим аргументом на користь цієї думки може бути й історія створення та розвитку суспільного мовлення в Європі.

Історія започаткування і розвитку в Європі

Суспільне мовлення — ненове явище. Воно отримало значне поширення в Європі ще після другої світової війни, хоча перші його форми з'явилися навіть раніше — на початку 20-х років минулого сторіччя у Великобританії.

Одразу після падіння фашистської Німеччини союзні війська заборонили діяльність німецької телерадіокомпанії, оскільки останню активно використовували фашисти у своїй пропагандистській кампанії. Була серйозна загроза, що майбутні уряди знову захочуть використовувати радіо та телебачення для власної пропаганди, що буде несумісно з демократичним розвитком. Так само на той час вважалося неефективним віддавати мовлення приватним компаніям, які не могли б забезпечити найбільш оптимального використання обмеженого частотного ресурсу (державна монополія на мовлення у Німеччині зберігалася аж до 80-х років).

Наприкінці 40-х було вирішено запровадити Британську модель організації ВВС, яка максимально унеможливлювала контроль над мовленням з боку держави. На рівні закону створювалися гарантії незалежності та невтручання у творчу та редакційну діяльності журналістів. Також закон чітко встановлював механізм окремого фінансування організацій суспільного мовлення, відповідно до якого отримання коштів гарантується законом і не може залежати від рішення когось з державних посадовців. Згодом таку систему організації мовлення було запроваджено практично по всій Європі.

Суспільне мовлення є одним зі стандартів Ради Європи. На думку цієї організації, державним ЗМІ не місце в демократичному суспільстві.

Держава має бути під контролем мас-медіа, а не керувати останніми. Саме тому, після розширення Ради Європи на початку 90-х державне мовлення нових членів було реформоване у суспільне. **Суспільні мовники не так давно з'явилися у Молдові та Вірменії, тоді як Україна залишається однією з останніх країн, яка не виконала рекомендацій Ради Європи.**

Якщо розглядати організації суспільного мовлення з точки зору власності, то часто вони є підприємствами державної власності, хоча у частини країн це приватні корпорації. У останньому випадку суспільні мовники все одно мають істотну відмінність від комерційних (приватних) мовників. Було би помилкою вважати, що основна відмінність — відсутність реклами на каналах суспільного мовлення. Це, по-перше, не є основним, а по-друге, у багатьох випадках не є й відмінністю взагалі, оскільки багато суспільних мовників розміщують рекламу, хоча і в зменшеному обсязі.

Основна різниця — те, що комерційні канали повністю залежать від реклами, а отже, створюють лише ті програми, які привертають максимальну увагу аудиторії — як правило, це програми розважального спрямування. Водночас створення освітніх, культурологічних чи дитячих програм, як правило, комерційно невигідне, і тому приватними мовниками якщо і здійснюється, то лише у незначних обсягах. Приватне телебачення так само має великий ризик стати залежним від великих рекламодавців та спонсорів, щодо яких воно не зможе дозволити собі поширити компромат.

Суспільне мовлення, яке використовує декілька джерел фінансування, навіть якщо серед них є реклама, менш залежне від рекламних надходжень, а тому може більше відповідати інтересам всіх груп у суспільстві, а не лише більшості. Виконання суспільної функції означає й просвітницьку та культурну роль суспільного мовлення, яку не можуть виконувати комерційні мовники. Отже, суспільне мовлення має переваги і над державним мовленням, і над приватним. Саме це гарантувало суспільному мовленню провідну роль в Європейському телета радіопросторі протягом понад півстоліття.

Перспективи у нас

Реформування державного мовлення у суспільне в Україні залишається на порядку денному. В який спосіб це може бути зроблено? В Україні ще 1997 року було прийнято Закон України «Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення України», однак цей закон не діє. Влада не хоче створення суспільного мовлення, а до того ж не хоче позбуватися контролю над державними каналами мовлення. У такій ситуації можна піти іншим шляхом. Суспільне мовлення може бути організовано шляхом законодавчого регламентування діяльності Національної телекомпанії України та Національної радіокомпанії України. На рівні окремого закону (це може бути, наприклад, Закон України «Про національні компанії мовників») мають бути закріплені всі стандарти суспільного мовлення. Не так важливо, чи буде в цьому законі вказано, що Національна телекомпанія України та Національна радіокомпанія України — організації суспільного мовлення, головне, щоб вони були такими за змістом усього закону.

Для того, щоб державне телебачення перетворилося на суспільне, потрібно на рівні закону (а потім і на практиці), по-перше, реформувати систему управління та підзвітності організацій мовлення, по друге, законодавчо закріпити вимоги щодо програмної політики та концепції мовлення та, по-третє, встановити механізм достатнього та незалежного фінансування. Розглянемо кожен з цих аспектів окремо, звертаючи увагу на європейський досвід організації суспільного мовлення.

Відповідно до стандартів Ради Європи контроль за діяльністю організацій суспільного мовлення здійснює колегіальний наглядовий орган, до якого входять представники різних організацій та сил. Відповідно до Рекомендації Комітету міністрів Ради Європи № (96) 10 «Про гарантії незалежності громадського телерадіомовлення» норми закону, які регламентують створення такого наглядового органу, повинні *«гарантувати, щоб члени контролюючих органів: призначалися за допомогою відкритої і плюралістичної процедури; колективно представляли інтереси суспільства в цілому; не мали б права безпосередньо чи опосередковано виконувати свої функції, отримувати зарплату чи мати частку в підприємствах або інших організаціях медіа-сектору або суміжних секторів»*. Члени наглядового органу мають діяти лише в інтересах організацій суспільного мовлення.

Створення незалежного органу управління, який підпорядковується насамперед закону, — обов'язкова передумова забезпечення незалежності всього суспільного мовлення. Саме на наглядовий орган мають покладатися основні обов'язки з контролю за діяльністю організації, з призначення адміністративного органу чи керівника. Наглядовий орган не здійснює попередньої цензури програм, однак безпосередньо відповідальний за формування політики мовлення організації та контролю над тим, як політика дотримується.

Основні вимоги до програмної політики та концепції мовлення мають бути також зазначені у законі. Наприклад, відповідно до Резолюції Європейської конференції міністрів з питань політики у галузі ЗМІ (Прага, 7—8 грудня 1994 року) **на організації суспільного мовлення мають покладатися такі вимоги, як: неупереджено й незалежно подавати новини, інформацію та коментарі; створювати різноманітні плюралістичні й новаторські програми, які відповідають високим стандартам моралі та якості; відображати різноманітні філософські ідеї та релігійні вірування в суспільстві з метою зміцнення взаєморозуміння й терпимості; стати форумом для громадських обговорень, у рамках яких можна було б висловлювати якомога ширший спектр поглядів і думок; стати за допомогою своїх програм точкою відліку для всіх членів суспільства й чинником соціального єднання та інтеграції всіх людей, груп і громад.**

На рівні закону мають закріплюватися основні принципи та вимоги до організації суспільного мовлення. Окрім цього, наглядова рада повинна мати повноваження встановлювати детальніші та додаткові правила та політики. Це, по-перше, сприятиме редакційній незалежності організацій суспільного мовлення, а, по-друге, даватиме можливість швидше та оперативніше реагувати на зміни у суспільстві та змінювати відповідно політику мовлення. За умови незалежної діяльності Національної ради з питань телебачення і радіомовлення повноваження із затвердження принципів редакційної політики організацій суспільного мовлення можуть покладатися на Національну раду.

Проблема фінансування

Одне з найскладніших питань, яке стосується суспільного мовлення — забезпечення фінансування. Є міф, що суспільне мовлення має фінансуватися лише за рахунок абонентської плати, яку сплачують користувачі теле- та радіоприймачів. Хоча користувачі радіоприймачів сплачують за користування дротовим радіо, важко уявити, що українські громадяни погодяться на додатковий податок з телевізорів. Однак складність із встановленням плати за користування телевізорами не має ставати на перешкоді для створення суспільного мовлення, оскільки є досить багато інших способів організації фінансування, на що вказує практика інших країн.

Заборона для суспільних мовників отримувати кошти від реклами — ні що інше як ще один міф. Як правило, є певні обмеження на кількість реклами на каналах суспільного мовлення, однак багато каналів суспільного мовлення мають рекламу, а також надходження від спонсорів.

Так наприклад, бюджет компанії суспільного мовлення в Ірландії наполовину складається з надходжень від реклами, у Франції надходження від реклами становлять 20—40 відсотків фінансування суспільного мовлення. Як правило, встановлюються обмеження на рекламу за обсягом — наприклад, удвічі менша квота, а також за видами реклами — наприклад, цілковита заборона на рекламу та спонсорування алкоголю. Вважається, що певний обсяг реклами не тільки не шкодить якості програм, а й сприяє тому, щоб автори намагалися зробити їх привабливими для аудиторії.

Звичайно, реклама для суспільного мовлення не може бути єдиним чи навіть основним джерелом надходжень. Є й інші способи організації фінансування суспільного мовлення, які, як правило, використовуються в поєднанні. У тих країнах, де розвинуті приватні мовники, як, наприклад, в Україні, плата за отримання ними ліцензії та за використання частот частково може використовуватися напряму для фінансування суспільного мовлення. У деяких країнах, як, наприклад, у Канаді, суспільне мовлення взагалі фінансується переважно з державного бюджету, однак за такої організації фінансування є великий ризик, що держава прямо впливатиме на програмну політику суспільного мовника. Особливо такий ризик великий у країнах, які тільки будують демократію. Серед інших джерел доходів суспільних мовників можна назвати доходи від продажу авторських прав на програми, а також доходи від інших суміжних видів діяльності.

Отже, якщо проаналізувати українські реалії, найкращим варіантом забезпечення незалежного фінансування суспільного мовлення може бути поєднання кількох видів фінансування, серед яких основне місце займатиму відрахування від плати за отримання ліцензії та використання частот та доходи від реклами.

Пряме державне фінансування та фінансування за державними замовленнями може залишатися частковим джерелом фінансування лише на перехідному етапі.

Функціонування телебачення у режимі суспільного мовлення має дуже багато переваг порівняно з сьогоднішнім державним телебаченням. До того ж важко навести якісь аргументи, котрі вказували б на те, що державне телебачення — більш ефективне. **Передусім організації телебачення та радіо, які фінансуються за кошти платників податків, мають слугувати народу, всьому суспільству, а саме це і є основним каменем організації суспільного мовлення. Держава нарешті повинна реформувати державне мовлення, зробивши рішучий крок назустріч своїм громадянам.**

Юрій АРТЕМЕНКО, народний депутат,
Тарас ШЕВЧЕНКО, юрист.

Кадрова політика чи перерозподіл сфер впливу?

ТОЧКА ЗОРУ

Кадрова політика є наріжним каменем соціального управління, особливо державного. Результативність державної кадрової політики, зрештою, визначає ефективність державного управління, формує «обличчя влади», визначає ступінь довіри до неї. Чітка і послідовна державна кадрова політика, що ґрунтується на державницькій патріотичній ідеології і спрямована передовсім на реалізацію національних інтересів та забезпечення добробуту громадян, принципово відрізняється від маніпулювання кадрами та суспільною свідомістю в інтересах перерозподілу сфер впливу й адміністративних ресурсів. Дедалі гострішою стає проблема перетворення кадрової політики на кланову боротьбу корпоративних та регіональних владних утворень. Така ситуація не може не турбувати. Зрештою, це реальна загроза національній безпеці.

Сьогодні Україна поступово входить у довготривалу кадрову кризу, що загрожує адміністративним колапсом, в умовах якого навіть найпрогресивніші реформаційні програми, проекти та рішення не забезпечуються кадровим механізмом виконання — фактично їх немає кому виконувати. Для того, щоб закріпитися на владному олімпі, управлінська еліта розставляє на головні виконавчі посади відданих виконавців, обираючи їх не за принципом професіоналізму, а винятково за критерієм «свій — чужий». Тим самим вона отримує протилежний результат — непрофесійні кадри, нездатні на належному рівні виконати завдання, оскільки звикли не служити, а прислужуватися. Саме вони дискредитують своїх патронів.

Це лише кілька штрихів до загальної картини, але вже вони свідчать, що країна потребує невідкладних заходів з реалізації стратегії державної та регіональної кадрової політики, формування єдиної ідеології роботи з кадрами.

Стратегічною метою державної кадрової політики має бути підготовка та формування кадрового ресурсу суспільства як найважливішої передумови та запоруки соціального прогресу, розвитку та зростання. Державна кадрова політика є складним, поліфункціональним, комплексним явищем, що передбачає і політику зайнятості, освіти, оплати праці, трудових відносин, добробуту.

На жаль, ми змушені констатувати архаїчність сучасної системи вищої освіти в Україні. Вона віддзеркалює застарілі підходи минулої доби і не задовольняє зростаючої потреби в кадрах нової генерації.

Ефективність механічного калькування та впровадження сучасних навчальних курсів у навчальні плани без реальної зміни самої системи вищої освіти, піднесення її на якісно інший щабель є досить відносною. Методологія управлінської діяльності за своєю суттю зберігає свої змістові характеристики, незважаючи на історичні зміни чи формування нового категорійного апарату: чи то йдеться про писців єгипетських фараонів, чи про чиновників радянської доби або сучасних топ-менеджерів транснаціональних корпорацій — усі вони керуються однаковими принципами виконавської дисципліни.

Згадаємо недалекі радянські часи: навіть у ті, здавалося б, роки тотального адміністрування знаходилися значні постаті, які здатні були неординарно мислити та реалізовувати масштабні системно-організаційні проекти (діяльність Машерова, ранні стадії реформ Косигіна, феномен Андропова). Проте існуюча на той час система нівелювала прогресивні ідеї. Сучасна ситуація на ринку праці управлінців досить критична: генерація досвідчених управлінців чи за віком, чи з інших причин відійшла від справ. Нове покоління спеціалістів ще перебуває у стадії формування, що призвело до розриву ланцюга кадрової спадковості. Дефіцит кваліфікованих спеціалістів призводить до того, що утворену прогалину заповнюють випадкові особи. Якщо у Києві та великих містах нестача кадрів нівелюється постійним припливом трудових ресурсів з периферії, то на низовому рівні державного і самоврядного управління ситуація насправді катастрофічна.

Система підготовки кадрів, окрім використання ідеологічних атавізмів радянської вищої школи, подекуди сліпо копіює зовнішні форми західної системи. Проте зміна вивіски, без концептуального та якісного оновлення змісту, призвела до появи еклектичного, викривленого розуміння механізму підготовки сучасних кадрів: не європейської кадрової політики, а вітчизняного виверту — «нібито європейської» освітянської кадрової політики.

Зрозуміло, що підготовка управлінців для приватного сектору економіки чи державних службовців має спільне коріння та багато в чому є тотожною у своїй методології. Але не треба забувати і про диференційовані підходи до підготовки управлінців для сфери приватних інтересів та майбутніх державних і муніципальних чиновників — представників сфери публічних інтересів. Чи можемо ми сказати, що така диференціація достатньою мірою враховується і реалізована в державній кадровій політиці України? Вочевидь, що ні. І хоча переважна більшість українських державних та муніципальних службовців має вищу освіту, але спеціальну профільну підготовку чи перепідготовку (окрім формалізованої, а отже, малоефективної) пройшли далеко не всі. Кількість вузів, які готують управлінців, досить значна. Кількість вузів, які готують майбутніх державних службовців, обчислюється одиницями. До того ж маємо констатувати, що неспеціалізований вуз або факультет об'єктивно неспроможний врахувати специфіку навчального процесу такої категорії майбутніх фахівців. Хоча деякі вузи, не будучи спеціалізованими у такій сфері, декларують свою здатність надати відповідні освітянські послуги, проте ці декларації, по суті, є безвідповідальними фікціями. Особливо катастрофічна ситуація склалася з підготовкою муніципальних службовців — кадрового потенціалу регіонів.

Певним чином рятує ситуацію створена мережа центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців. Проте всі розуміють, що такий механізм якоюсь мірою зумовлений критичною ситуацією з державними та муніципальними кадрами. Однак основним місцем формування спеціаліста був і залишається вищий навчальний заклад.

За радянських часів функції підготовки кадрового резерву певною мірою виконували факультети так званого «радянського будівництва», що створювалися при потужних навчальних закладах. Та їх чисельність, по-перше, була мізерна, а по-друге, такі освітянські осередки були занадто заідеологізовані. Потужнішою була система вищих партійних шкіл. Але й ця система кадрової підготовки страждала усіма недоліками. Хоча треба визнати, що система ВПШ мала досить потужну матеріальну базу, невикористання якої у підготовці національних управлінських кадрів для новонародженої незалежної держави було б принаймні непрагматично. Система ВПШ у різних формах існувала майже в кожному обласному центрі України. Але на хвилі перших років перебудови матеріальний потенціал ВПШ для регіонів України був майже втрачений. Хоча певні позитивні приклади в Україні все-таки є.

Для підготовки кваліфікованого управлінця вищої ланки потрібно 10—15 років. Фактично це вік незалежності нашої держави, і ми мали б очікувати, що саме зараз повинні відбутися істотні зміни в кадровому забезпеченні наших реформ. Однак кадрового зрушення не відбулося: концепція державної кадрової політики ініціюється уповільнено, а Закон України «Про вищу освіту» ухвалено лише 2002 року. Чи варто після цього сподіватися на швидкі зміни в суспільстві? Чи варто очікувати месію — професійних, принципових, обізнаних, відповідальних лідерів, котрі знають, як вивести країну з депресії, якщо не було створено середовища для їх становлення та зростання? Отже, немає відповіді на вже тривіальне запитання, що не сходить зі шпальт і публіцистичної, і спеціальної наукової літератури:

Як сталося, що Україна, котра має унікальні природні ресурси, вигідне географічне розташування, висококоорганізовану робочу силу, упродовж 12 років нездатна подолати соціально-економічний занепад?

Відповідь проста: якщо у виробничих відносинах, котрі, як відомо, складаються із засобів виробництва та виробничих сил, настає криза, то вочевидь проблема з якимось із цих елементів. Якщо засоби виробництва (ресурси, устаткування, енергетичні джерела) дісталися нам у спадок від минулої доби у порівняно непоганому та більш-менш прийнятному стані (післявоєнні Японія та Німеччина не мали навіть і цього), то акцент логічно переносити на інший елемент — виробничі сили, а саме на управлінський потенціал та кадрове забезпечення. Перефразувавши все вищенаведене, можна відповісти метафоричною цитатою з давньоруського літопису: «Велика та багата країна наша, а порядку в ній немає». Можливо, саме тому знівечені Німеччина та Японія вже через десять років повоєнної руїни й продемонстрували світові фантастичне економічне диво, що зуміли зберегти основний і найцінніший ресурс — національні кадри.

Падіння авторитету державної влади та ступеня довіри до неї значною мірою пояснюється дискредитацією влади її службовцями. Доводиться констатувати, що широкі кола державних чиновників досі індиферентні в утвердженні ідей державності, почуття відповідальності та значущості виконуваних функцій. Власне, треба визнати, що державна служба не набула привабливості для молодих амбітних, ініціативних, цілеспрямованих професіоналів. Чи може молода сім'я державного службовця фізично проіснувати на ті 300—500 гривень, що їх держава сплачує своїм чиновникам? При цьому перспективи кар'єрного зростання досить ілюзорні — погляньмо хоча б на віковий зріз керівного апарату будь-якої державної установи, організації, відомства: більшість таких службовців здобули вищу освіту у 60—70-ті роки. Безперечно, за таких умов втрачається мотивація до реалізації власних здібностей у публічній управлінській сфері. Кадри старшої генерації думають, як зберегти своє місце, що породжує безініціативність, прислужливість, кон'юнктурність, а молодь має меркантильні та утилітарні цілі — набути досвіду та необхідних зв'язків з адмінресурсом і згодом реалізувати себе у приватному секторі.

Модернізація державного та самоврядного управління в Україні потребує розв'язання двох основних блоків проблем, що узагальнено можна сформулювати як необхідність оптимізації структури управління та підвищення рівня професійної підготовки і навчання кадрів державної та муніципальної служби. Якщо перше коло проблем покликана розв'язати обґрунтована, виважена концепція реформування управлінських структур, розроблена на ґрунті новітніх досягнень управлінської науки і втілена в акти політико-правового значення, то коло проблем, пов'язане із професійним формуванням і навчанням державних управлінців, перебуває у площині освітянського впливу на державну кадрову політику.

Вища школа не може залишатись осторонь проблем формування кадрового потенціалу країни. Звичайно, можна скаржитися на брак фінансування вищої школи і як аргументи наводити цілу низку обставин. Більшість цих аргументів справедлива.

Проте варто пригадати слова президента-реформатора Джона Кеннеді: «Не питайте, що Америка зробила для вас, спитайте себе, що ви зробили для Америки».

Насамперед вища школа має виробити системний підхід до підготовки професійних кадрів для державного та муніципального управління. Потребують модернізації навчальні плани, програми, підручники, методичні посібники. Навчальний процес підготовки майбутніх чиновників має бути максимально наближений до майбутньої практичної діяльності, базою для проходження практики мають виступати органи державної влади та місцевого самоврядування, а навчальні заклади — скоординувати свій навчальний процес відповідно до компетенції державних і самоврядних управлінських органів, адаптувати навчальні плани до регіональних потреб та особливостей. Взаємозв'язок між управлінськими органами та навчальними закладами має стати ознакою тих навчальних закладів, які спеціалізуються на підготовці державних управлінців. Такий взаємозв'язок повинен приносити обопільну користь.

Сподіваємося, що освіта виконає свою велику роль у формуванні кадрового потенціалу нашої країни, а зрештою, у забезпеченні кадрами адміністративної реформи. Адже освіта є чи не єдиним можливим інструментарієм суспільних зрушень і перетворень.

Віталій ОЛУЙКО,
народний депутат України, голова наглядової ради Хмельницького інституту регіонального управління та права, кандидат наук з державного управління.

КОНСТИТУЦІЙНЕ СУДОЧИНСТВО

Про доступність і безоплатність освіти

Із рішення Конституційного Суду України від 4 березня 2004 року №5–рп/2004 у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини третьої статті 53 Конституції України «держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно–технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах» (справа про доступність і безоплатність освіти)

Конституційний Суд України розглянув на пленарному засіданні справу за конституційним поданням 50 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини третьої статті 53 Конституції України «держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах».

Заслухавши суддю-доповідача Л. Малинникову, пояснення представників сторін та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України, зокрема, встановив:

Суб'єкт права на конституційне подання — 50 народних депутатів України — звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням про офіційне тлумачення положень частини третьої статті 53 Конституції України щодо забезпечення доступності та безоплатності дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах.

У конституційному поданні, по-перше, наголошується, що хоча прийом дітей у дошкільні навчальні заклади проводиться за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють (стаття 34 Закону України «Про освіту»), це не звільняє державу від зобов'язання «забезпечити обов'язкову початкову освіту», оскільки міжнародні акти «гарантують права дітей на дошкільну освіту».

Крім того, народні депутати України стверджують, що недостатнє державне фінансування та скорочення у зв'язку з цим мережі державних і комунальних дошкільних освітніх закладів призвело до того, що громадяни, не маючи можливості влаштувати дітей у ці заклади через їх недостатню кількість у певному населеному пункті, водночас неспроможні оплатити дошкільну освіту в закладах іншої форми власності.

По-друге, народні депутати України просять роз'яснити, чи включає гарантована частиною третьою статті 53 Конституції України безоплатність повної загальної середньої освіти в державних і комунальних навчальних закладах «обов'язок держави фінансувати витрати на забезпечення процесу навчання».

По-третє, суб'єкт права на конституційне подання зазначає, що «частина третя статті 53 Конституції України не передбачає виключень з конституційного права на безоплатне здобуття вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах», тому звертається за роз'ясненням, чи «обсяг безоплатної вищої освіти (на конкурсній основі) обмежується виключно обсягом державного замовлення» або ж «чи є пріоритетним для державних і комунальних навчальних закладів забезпечення права громадян безоплатно здобувати вищу освіту».

Розглядаючи порушені у конституційному поданні питання, Конституційний Суд України вважає, що у тлумаченні терміна «доступність» стосовно освіти в державних і комунальних навчальних закладах слід виходити із граматичного визначення слова «доступність» як «доступ для всіх отримати, користуватись, придбати щось», «відповідність силам, здібностям, можливостям кого-небудь».

Системний аналіз положень Конституції України, в яких вживається термін «доступність», дає підстави для висновку, що поняття «доступність освіти» у частині третій статті 53 Конституції України означає створення державою можливостей для реалізації права людини на освіту. Водночас варто зазначити, що доступність дошкільної і загальної середньої освіти є гарантією права кожного на здобуття такої освіти, якому кореспондує обов'язок держави забезпечити реалізацію цього права. Доступність вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах полягає у створенні державою відповідних умов для їх функціонування і розвитку, за яких особа змогла б реалізувати своє право на здобуття вищої освіти на основі конкурсного відбору, з урахуванням своїх здібностей та інтересів у вільному виборі типу вищого навчального закладу, напряму підготовки і спеціальності, профілю навчання.

Аналізуючи положення статей Основного Закону України, де вживається термін «безоплатність», а також виходячи з тлумачення цього терміна в рішенні Конституційного Суду України від 29 травня 2002 року № 10-рп/2002 (справа про безоплатну медичну допомогу), Конституційний Суд України дійшов висновку, що «безоплатність» зазначених у положеннях частини третьої статті 53 Конституції України рівнів освіти у державних і комунальних навчальних закладах слід розуміти як можливість здобуття освіти у цих закладах без оплати, тобто без внесення плати у будь-якій формі за освітні послуги, відповідно до державного стандарту в межах тих видів освіти, безоплатність яких визначена у цих положеннях. Забезпечення безоплатності освіти на всіх рівнях є однією з гарантій її доступності.

Стосовно порушеного у конституційному поданні питання про застосування положень статті 53 Конституції України, за якими держава має забезпечити доступність і безоплатність здобуття дошкільної освіти, зокрема щодо влаштування дітей у дошкільні навчальні заклади державної та комунальної форм власності, Конституційний Суд України виходить з такого.

Аналіз положень статей Конституції України (статті 51, 52, 53) та прийнятих на їх реалізацію законів України про освіту свідчить, що хоча відповідно до Закону України «Про освіту» прийом дітей у дошкільні навчальні заклади проводиться за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють (частина друга статті 34), тобто за вибором ними типу дошкільного навчального закладу чи форми навчання, це, проте, не обмежує права дітей на освіту і не ставить здобуття дошкільної освіти в залежність від бажання батьків.

Щодо порушеного у конституційному поданні питання про збереження мережі дошкільних навчальних закладів, у тому числі недержавних і некомунальних, за рахунок коштів державного і місцевого бюджетів, то, як вважає Конституційний Суд України, забезпечення доступності та безоплатності дошкільної освіти покладено на державу лише щодо навчальних закладів державної і комунальної форм власності (частина третя статті 53 Конституції України).

У контексті положень статті 53 Конституції України, які передбачають обов'язковість повної загальної середньої освіти (частина друга), забезпечення доступності та безоплатності повної загальної середньої освіти, на державу покладається обов'язок створити умови для безоплатного здобуття такої освіти в державних і комунальних навчальних закладах (частина третя). На виконання зазначених положень Конституції України обов'язковою основною складовою безперервної освіти визнано загальну середню освіту (частина друга статті 3 Закону України «Про загальну середню освіту»).

Виходячи з того, що безоплатність і доступність повної загальної середньої освіти в державних і комунальних навчальних закладах пов'язані з її обов'язковістю, держава повинна фінансувати у повному обсязі процес навчання учнів в межах Державного стандарту загальної середньої освіти.

Конституційний Суд України вважає, що положення статті 53 Конституції України про забезпечення державою безоплатності вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах необхідно розглядати у контексті гарантованого Основним Законом України права на освіту та доступу громадян України до її здобуття в цих навчальних закладах на конкурсній основі. За змістом положень цієї статті здобуття вищої освіти не є обов'язковим. У рішенні Конституційного Суду України від 21 листопада 2002 року № 18-рп/2002 саме з обов'язковістю повної загальної середньої освіти пов'язана її безоплатність.

За Конституцією України (частина друга статті 43) держава створює умови для підготовки кадрів за основними напрямами відповідно до суспільних потреб, на задоволення яких винятково законом про Державний бюджет України визначаються будь-які бюджетні видатки держави (частина друга статті 95).

Проте здобуття освіти в цих закладах не може обмежуватися лише обсягом державного замовлення, фінансовою основою якого є бюджетні кошти. Підготовка фахівців з вищою освітою за напрямами і спеціальностями відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів у вищих навчальних закладах державної і комунальної форм власності може здійснюватися також за рахунок інших джерел фінансування, не заборонених законом, що є додатковим засобом здобуття і забезпечення права на вищу освіту.

На підставі викладеного Конституційний Суд України вирішив:

1. В аспекті конституційного подання положення частини третьої статті 53 Конституції України «держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах» у контексті частин першої, другої, четвертої зазначеної статті необхідно розуміти так:

— доступність освіти як конституційна гарантія реалізації права на освіту на принципах рівності, визначених статтею 24 Конституції України, означає, що нікому не може бути відмовлено у праві на освіту, і держава має створити можливості для реалізації цього права;

— безоплатність освіти як конституційна гарантія реалізації права на освіту означає можливість здобуття освіти в державних і комунальних навчальних закладах без внесення плати в будь-якій формі за освітні послуги визначених законодавством рівня, змісту, обсягу і в межах тих видів освіти, безоплатність яких передбачена частиною третьою статті 53 Конституції України.

Виходячи з положень частин другої, третьої статті 53 Конституції України, за якими повна загальна середня освіта є обов'язковою і безоплатною, витрати на забезпечення навчально-виховного процесу в державних і комунальних загальноосвітніх навчальних закладах здійснюються на нормативній основі за рахунок коштів відповідних бюджетів у повному обсязі.

Безоплатність вищої освіти означає, що громадянин має право здобути її відповідно до стандартів вищої освіти без внесення плати в державних і комунальних навчальних закладах на конкурсній основі (частина четверта статі 53 Конституції України) в межах обсягу підготовки фахівців для загальносуспільних потреб (державного замовлення).

2. Рішення Конституційного Суду України обов'язкове до виконання на території України, остаточне і не може бути оскаржене.

Тариф на оформлення передплати і доставку періодики фіксований

Із рішення Конституційного Суду України від 16 березня 2004 року № 6–рп/2004 у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення частини другої статті 9 Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» (справа про друковані періодичні видання)

Конституційний Суд України розглянув на пленарному засіданні справу за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення частини другої статті 9 Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» від 23 вересня 1997 року № 540/97-ВР.

Заслухавши суддю-доповідача В. Німченка та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України, зокрема, встановив:

Суб'єкт права на конституційне подання — 46 народних депутатів України — звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), положення частини другої статті 9 Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» (далі — закон), згідно з яким тариф на оформлення передплати та доставку передплатникам друкованих періодичних видань повинен становити не більш як 40 відсотків собівартості виготовлення одного примірника передплатного видання.

Собівартість виготовлення одного примірника передплатного видання визначена законом як будь-які прямі матеріальні і загальновиробничі витрати, пов'язані із створенням друкованих періодичних засобів масової інформації (видань), без урахування колірності друку видання та витрат на оформлення передплати, доставку передплатникам друкованих періодичних видань чи будь-яких інших витрат розповсюджувача (стаття 1).

Автори клопотання вважають, що зазначеною нормою закону Верховна Рада України врегулювала тариф на оформлення передплати та доставку періодичних видань, тим самим вийшла за межі своєї компетенції, визначеної статтями 85, 92 Конституції України, і перебрала на себе повноваження органу виконавчої влади, оскільки згідно зі статтею 116 Конституції України проведення цінової політики забезпечує Кабінет Міністрів України.

Після відкриття конституційного провадження у справі до Конституційного Суду України надійшло письмове звернення від 15 народних депутатів України про відкликання своїх підписів під конституційним поданням.

Мотивів щодо причин відкликання підпису кожного народного депутата України не наведено. Оскільки відповідно до статті 40 Закону України «Про Конституційний Суд України» підпис депутата не відкликається, Конституційний Суд України звернення народних депутатів України залишив без задоволення.

Конституційний Суд України, вирішуючи порушене у конституційному поданні питання, виходить з такого.

Конституція України встановила, що державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову, а реалізація зазначеного принципу поділу влади забезпечена насамперед приписами, за якими органи державної влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією України межах і відповідно до законів України (стаття 6).

Верховна Рада України як єдиний орган законодавчої влади в Україні (стаття 75 Конституції України) здійснює свої повноваження відповідно до статті 85 Конституції України, в тому числі визначає засади внутрішньої і зовнішньої політики (пункт 5 частини першої).

При цьому виключно до законодавчого регулювання Конституція України відносить, зокрема, визначення прав і свобод людини і громадянина, гарантій цих прав і свобод, основ соціального захисту, виховання, освіти, культури, правових засад і гарантій підприємництва, правил конкуренції та норм антимонопольного регулювання, засад діяльності засобів масової інформації (пункти 1, 6, 8, 11 частини першої статті 92).

Закон, конституційність норми якого оспорюється, визначає правові, економічні, організаційні засади державної підтримки засобів масової інформації та соціального захисту журналістів і як складова законодавства України про свободу слова та інформаційну діяльність посилює систему правового регулювання в інформаційній сфері (преамбула закону).

Виходячи із системного тлумачення нормативно-правових приписів закону, Конституційний Суд України констатує наявність зв'язку між змістом статті 4 щодо організації державної фінансово-економічної підтримки засобів масової інформації і статті 9, виконання якої забезпечує цю підтримку.

Так, частиною другою статті 9 закону встановлений граничний рівень тарифу на оформлення передплати та доставку передплатникам друкованих періодичних видань, а частинами першою, другою, третьою статті 4 закону передбачені умови та порядок забезпечення фінансової допомоги з боку держави щодо відшкодування розповсюджувачам періодичних видань різниці в разі перевищення фіксованого тарифу та надання економічної підтримки і фінансової допомоги в іншій формі. При цьому необхідні для фінансової допомоги кошти визначаються в Державному бюджеті України окремим рядком, обслуговуються Державним казначейством України і використовуються насамперед для відшкодування різниці між розрахунковим (за собівартістю) та фіксованим (стаття 9 закону) тарифом на доставку друкованих засобів масової інформації передплатникам.

Відповідно до статті 95 Конституції України виключно законом про Державний бюджет України визначаються будь-які видатки держави на загальносуспільні потреби, розмір і цільове спрямування цих видатків. Прагнення держави до збалансованості та наповнення бюджету України реалізується через визначення джерел надходження до державного бюджету і потреб на видатки, що безпосередньо чи опосередковано пов'язано зі сферою цінової політики, яка має бути спрямована на забезпечення соціальних гарантій передовсім для низькооплачуваних і малозабезпечених громадян. Це, зокрема, передбачено статтею 3 Закону України «Про ціни і ціноутворення».

Соціальне значення надання таких послуг, як оформлення передплати та доставка передплатникам друкованих періодичних видань, зумовлене тим, що ці послуги стосуються більшості населення України. Тому державне регулювання вартості їх надання є одним із засобів соціального захисту громадян України.

Встановлення граничного рівня тарифу Верховною Радою України у сфері надання послуг щодо оформлення передплатних видань та доставки їх передплатникам не є безпосереднім регулюванням (встановленням) цін, а отже, відповідно до статті 116 Конституції України, Кабінет Міністрів України, забезпечуючи проведення цінової політики в цій сфері, уповноважений коригувати ціни (тарифи) у визначених законодавцем межах.

Зазначене право Кабінет Міністрів України реалізував, зокрема, в постанові від 8 жовтня 1997 року № 1132, якою зобов'язав Державний комітет зв'язку України знизити тарифи на передплату і доставку вітчизняних періодичних друкованих видань, а Міністерство фінансів України — передбачити у проекті державного бюджету компенсацію збитків у зв'язку із зниженням тарифів.

Враховуючи наведене, Конституційний Суд України дійшов висновку, що встановлення частиною другою статті 9 закону граничного рівня тарифу на оформлення передплати та доставку передплатникам друкованих періодичних видань є політикою ціноутворення як складової засад внутрішньої економічної і соціальної політики. Вона спрямована на забезпечення соціальних гарантій насамперед для малозабезпечених громадян, включаючи систему компенсаційних виплат і дотацій з державного бюджету, створення умов для реалізації громадянами конституційного права на інформацію, свободу думки і слова і повинна визначатися виключно законами.

Тому, приймаючи зазначену норму закону, Верховна Рада України діяла в межах своїх повноважень, передбачених статтею 92 Конституції України.

На підставі викладеного Конституційний Суд України вирішив:

1. Визнати таким, що відповідає Конституції України (є конституційним), положення частини другої статті 9 Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів», за яким тариф на оформлення передплати та доставку передплатникам друкованих періодичних видань повинен становити не більш як 40 відсотків собівартості виготовлення одного примірника передплатного видання.

2. Рішення Конституційного Суду України обов'язкове до виконання на території України, остаточне і не може бути оскаржене.

Ати–бати, йдуть солдати...

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Скоротити українське військо на 155 тисяч чоловік протягом двох років і встановити його загальну чисельність у 200 тисяч чоловік передбачає поданий урядом і схвалений парламентом у першому читанні законопроект «Про реформування Збройних сил України».

Невідкладну потребу реформування армії не заперечує ніхто. Адже сучасне українське військо наскрізь пронизане низкою гострих проблем. «Хронічне» недофінансування армії призвело до катастрофічного стану військової техніки, науково-дослідних та конструкторських робіт, забезпечення пальним. Сьогодні близько 90 відсотків військового бюджету йде на утримання Збройних сил, і лише решта — на їх розвиток, закупівлю техніки та озброєння, наукові розробки. За висловом Міністра оборони Євгена Марчука, це «бюджет проїдання і деградації Збройних сил». 86 відсотків армійських працівників отримують зарплату нижче прожиткового мінімуму. Більшість озброєння вже вичерпала свій ресурс або він закінчується у цьому — наступному роках. «Щорічно Україна втрачає дев'ять відсотків свого бойового потенціалу», — вважає Є. Марчук.

Сьогодні свої армії реформують та скорочують усі європейські країни, усвідомлюючи, що бойову могутність визначає не чисельність війська, а рівень його підготовки та оснащення. На європейський кшталт і наша військова реформа передбачає структурну перебудову — перехід на тривидову структуру, виведення з бойового складу надлишкового озброєння та військової техніки, вивільнення непотрібних об'єктів інфраструктури. Перехід на тривидову структуру, згідно з законопроектом, має відбутися до кінця 2005 року за рахунок інтеграції військ Військово-повітряних сил та протиповітряної оборони в єдиний вид — повітряні сили. Заплановано також скорочення органів військового управління з'єднань та частин. Натомість розвиватимуться частини постійної бойової готовності та об'єднані сили швидкого реагування.

Законопроект розроблено на виконання указу Президента, схвалено держкомісією з питань реформування Збройних сил, Радою Національної безпеки та оборони. Особливе значення має запропонований у ньому механізм розв'язання соціальних проблем військовослужбовців. Зокрема, п'ята стаття проекту закону передбачає здійснювати розрахунок пенсії, виходячи з місячного грошового забезпечення на день звільнення. Як запевняють в Міноборони, це дасть змогу збільшити пенсії звільненим військовослужбовцям на 30 відсотків. Бо під час нарахування пенсії враховуватимуться оклади за останньою посадою, за військове звання, відсоткові надбавки за вислугу років, за вчене звання і науковий ступінь, кваліфікація, умови служби тощо. Законопроект передбачає і додаткові пенсійні гарантії тим військовослужбовцям, у яких до отримання пенсії за вислугу років залишилося менш як шість місяців, а також тим, які потребуватимуть подальшого працевлаштування. Наприклад, полковник при звільненні з посади старшого офіцера з 25-річним стажем за цим законопроектом має отримати пенсію в 1545 гривень та вихідну грошову допомогу в розмірі 29 725 гривень, а в разі зміни місця проживання — також допомогу на переїзд. Однак перебіг військової реформи напряму залежатиме від її фінансування. Законопроект про реформування ЗСУ ще не прийнято в цілому як закон, а закон про Держбюджет-2004 уже третій місяць діє. І в ньому, до речі, істотно скорочено порівняно з попередньо пропонованими сумами фінансування реформування Збройних сил, зокрема, забезпечення військовослужбовців житлом, виплату допомог звільненим працівникам.

Такого масштабного реформування українська армія ще не знала. А тому цей процес має бути особливо виваженим і продуманим до дрібниць.

Юліана ШЕВЧУК.

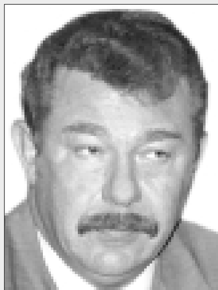
ДУМКИ З ПРИВОДУ

Георгій КРЮЧКОВ, голова Комітету ВР із питань національної безпеки та оборони (фракція КПУ):

— Після ухвалення законопроекту в першому читанні від суб'єктів права законодавчої ініціативи надійшло понад 70 конкретних зауважень та пропозицій. Враховуючи їх, до законопроекту внесено зміни. Тепер він називається «Про зміну структури й чисельності Збройних сил України у зв'язку з їх реформуванням та гарантії соціального захисту військовослужбовців Збройних сил України, які звільняються зі служби, та членів їх сімей». Відповідно до проекту закону військовослужбовцям, які звільняються зі служби у зв'язку зі скороченням під час реформування Збройних сил, буде надано низку гарантій соціального захисту.

Олександр КУЗЬМУК (фракція ППУ і «Трудова Україна»):

— Скорочення армії — це частина масштабного реформування Збройних сил, і не треба асоціювати скорочення війська з військовою реформою. Нинішню чисельність Збройних сил Україна, на жаль, ніколи не зможе забезпечити. Для цього потрібно 25—27 мільярдів гривень щороку. Наша держава визначила своєю стратегічною метою євроатлантичне партнерство, вступ до НАТО. А в системі колективної безпеки вже немає потреби мати чисельні збройні сили. Однак, на мій погляд, необхідно продовжити процес скорочення армії принаймні до 2006 року, щоб зробити його менш болючим. Але найважливіше — держава має нести відповідальність за проведення військової реформи, передбачити реальні державні гарантії соціального захисту військовослужбовців та членів їхніх сімей.

Борис АНДРЕСЮК (фракція СДПУ(о):

— За розрахунками Кабміну, ми повинні скоротити цього року 80 тисяч військовослужбовців, але на це не вистачає коштів у державному бюджеті. Комітет Верховної Ради із питань нацбезпеки та оборони звернувся до Бюджетного комітету Верховної Ради із проханням виділити близько 230 млн. грн. для виконання програми реформування Збройних сил України у повному обсязі. До того ж законопроект необхідно доповнити статтями про соціальний захист військовослужбовців. Йдеться передусім про грошове забезпечення під час звільнення зі служби, квартирне питання, пенсії. Законопроект має відповідати стратегії реформування Збройних сил та захищати всі права військовослужбовців та членів їхніх сімей.

Нове життя українського автопрому

Закон «Про розвиток автомобільної промисловості України», прийнятий Верховною Радою, виносили на розгляд парламенту кілька разів. Вносилися поправки, тривали суперечки, врешті-решт —проголосували. Дехто був задоволений, хтось — не дуже. Відправили на підпис до Президента. Але буквально за тиждень отримали назад. Президент порадив до кінця захищати українського виробника і внести відповідні правки до документа. Проголосували ще раз. Нині наслідки прийняття закону широко обговорюють у колах автомобільних виробників.

Автовиробники з приводу нового закону налаштовані досить оптимістично і вже виступили із заявою про підтримку документа й висловили упевненість, що саме він сприятиме становленню вітчизняної автомобільної промисловості та активізації її розвитку. Вони, разом з групою депутатів — авторів закону, очікують лише позитивних наслідків. Насамперед, звичайно, для українських підприємств.

«Ми, провідні виробники автомобілів, мотоциклів, комплектуючих виробів та запасних частин... вважаємо, що, нарешті, вдалося створити необхідні законодавчі передумови для відродження в Україні автомобільного виробництва, для збільшення обсягів випуску та підвищення експортної привабливості вітчизняної продукції», — йдеться у відкритій спільній заяві ХК «АвтоКрАЗ», ЗАТ «ЛАЗ», ЗАТ «ЗАЗ», ВАТ «Київський мотоциклетний завод», ЗАТ «Росава».

— Закон дуже прогресивний і грунтовний, він охоплює великий спектр виробників. І не лише виробників автомобільної техніки, — вважає голова правління ЗАТ "Запорізький автомобілебудівний завод" Олег Папашев. — Головне, що від його запровадження виграють виробники комплектуючих. А це — тисячі українських підприємств. Вони одержать можливість на пільгових умовах модернізувати виробництво, а також, що дуже важливо, серйозні перспективи на одержання замовлень в Україні.

Безумовно, від введення закону виграють навіть звичайні складальники автомобілів. Оскільки вони отримають можливість використовувати імпортні частини, адже згідно з документом, ставка мита на машинокомплекти має бути встановлена нижча за ставку на ввезення готового авто. Тому буде зиск складати в Україні іномарки. Досі такої можливості не було, бо ставки ввізного мита на готові автомобілі були нижчі за ставки ввізного мита на машинокомплекти. Досі в Україні могли складати лише російські авто в рамках Угоди про вільну торгівлю з Росією та іномарки підприємств, які діють у вільних економічних зонах. Тепер такі можливості мають підприємства на всій території України.

Щодо підприємств-суміжників, їхні перспективи цілком залежать від автозакону й практично невід'ємні від майбутнього самих автовиробників. Про це сказав голова правління АТ «Мелітопольський завод «Автокольорлит» В. Єременко:

— Лише виробнича діяльність Запорізького автозаводу в 2001 році врятувала нас від безробіття. Вже наступного, 2002 року «Автокольорлит» виробив товарної продукції на суму понад 23 млн. грн., минулого року — лише за програмою співробітництва із ЗАЗом — удвічі більше. А, за прогнозами на цей рік, передбачуваний показник збільшиться ще вдвічі. Усі ці результати дають можливість оцінити особливу вагу співробітництва нашого підприємства із ЗАЗом».

■ ■ ■

Стимулюючи до розвитку десятки тисяч українських виробників, закон чимало принесе і всій державі. У вигляді збільшення податків, кількості робочих місць, зрештою — підвищення міжнародного рейтингу.

■

Також важливим для держави є підвищення ввізного мита, вважає Олег Папашев. По-перше, істотно збільшаться надходження до держбюджету від імпорту. По-друге, виграють вітчизняні виробники, оскільки автомобілі, вироблені в Україні, будуть дешевші і отримають цінову перевагу. Водночас опоненти закону теж не залишаться ображеними. Усі підприємства отримають додаткові преференції, щоправда, за умови підтвердження серйозності намірів стосовно розвитку повномасштабного виробництва і створення нових робочих місць.

— Але, певно, саме це їх і лякає. А також те, що справжні виробники уже спинаються на ноги, і з ними вже доводиться рахуватися на ринку, — каже керівник ЗАЗу.

Один із співавторів закону народний депутат України Ярослав Сухий зазначає, що положення цього законодавчого акта для України забезпечують уникнення подальших суперечностей із Європейським союзом та Світовою організацією торгівлі стосовно автомобільної галузі, запроваджують прийняті у світовій практиці методи державного стимулювання виробництва, сприяють покращанню інвестиційного клімату в галузі та забезпечують достатній рівень захисту ринку одним із методів тарифного регулювання — коригуванням ставок ввізного мита на імпортну продукцію.

— Важливо, — стверджує він, — що в законі втілено не якийсь окремий захід локального впливу на підприємства, а комплексний підхід до регулювання автомобільної промисловості та ринку в цілому. Лише такий підхід може дати необхідний позитивний ефект для галузі. Якщо вилучити із закону принаймні одне з ключових положень (наприклад, про критерії визначення країни походження автомобілів і комплектуючих, як це було зроблено під час другого читання), наслідком могло б стати падіння виробництва у автомобілебудуванні, зменшення надходжень до бюджету й втрата тисяч робочих місць одночасно в кількох галузях промисловості.

Народний депутат зазначає, що заходи стимулювання автомобільних підприємств і методи захисту внутрішнього ринку, які містяться в законі, є мінімально прийнятними для України, навіть недостатніми. Митні ставки на рівні 15—20 відсотків не можна вважати захисними, коли відомо, що іноземні інвестори готові інвестувати у виробництво на території країни замість імпорту готової продукції при ставках мита не менш як 30—35 відсотків. (Доводить це твердження приклад сусідньої Польщі, де рівень аналогічних ставок сягає 40—50 відсотків).

На підтримку закону висловилися також галузеві профспілки, Українська спілка промисловців та підприємців. За словами президента Запорізької обласної спілки промисловців і підприємців, роботодавців «Потенціал» Петра Ваната, «запорізькі промисловці та підприємці з задоволенням сприйняли результати парламентського голосування 18 березня стосовно Закону «Про розвиток автомобільної промисловості України». Цей закон у разі його підписання буде працювати на всю економіку країни, а не на кілька заводів, про що весь час повторювали опоненти законопроекту».

Автовиробники — КрАЗ, ЛАЗ, ЗАЗ, Київський мотоциклетний та заводи — виробники комплектуючих одностайні у своєму переконанні: Закон «Про розвиток автомобільної промисловості України», поряд із Декларацією про державний суверенітет та Конституцією України, може увійти в історію України як відправна точка її перетворення на економічно розвинену європейську та світову державу з міцним високотехнологічним промисловим сектором.

Дмитро СТАХОВСЬКИЙ.

Філя ЖЕБРОВСЬКА:
«Пацієнтам з цукровим діабетом — українські високотехнологічні інсуліни»

***В** Україні майже мільйон хворих на цукровий діабет. Ця недуга, як і в більшості країн світу, є соціальним лихом, що надає проблемі глобального характеру. Тому в боротьбі з цукровим діабетом зникають національні кордони, фахівці об'єднуються, щоб допомогти хворим.*

З цією метою указом Президента України ухвалено комплексну програму "Цукровий діабет", яка вже діє майже п'ять років. Головне завдання — забезпечити хворих інсулінами. В нашій країні ринок цих препаратів у флаконах майже на 85 відсотків представлено свинячими інсулінами та напівсинтетичними людськими інсулінами, вихідну активну речовину для яких одержують з підшлункової залози свиней. Лише близько 15 відсотків інсулінів у флаконах в Україні представлено генно-інженерними інсулінами, які отримують за допомогою найсучасніших високих технологій.

До речі, в 1982 році в США було зареєстровано перший генно-інженерний інсулін — Хумулін, компанії «Елі Ліллі». Після його запровадження в клінічну практику в цій країні з міркувань безпеки пацієнтів був заборонений обіг інсуліну, отриманого з підшлункової залози великої рогатої худоби. Нині частка генно-інженерних інсулінів в загальній структурі інсулінового ринку США сягає майже 98 відсотків.

Експерти Тафтського центру з вивчення проблем розробки лікарських засобів (Бостон, США) Дж. Райхерт та Ч. Пакетт (2003) вважають, що головним недоліком препаратів, отриманих з тканин тварини та людини, є наявність потенційної загрози їх забруднення вірусними частками та пріонами, які не видаляються під час отримання терапевтичного білка. Крім того, масштаби виробництва кінцевого продукту лімітуються доступністю природної сировини.

Щоб уникнути можливих негативних наслідків лікування цукрового діабету за допомогою інсуліну тваринного походження, економічно розвинені країни практично повністю здійснили перехід до застосування людського генно-інженерного (рекомбінантного) інсуліну. В Україні цю проблему останніми роками також почали вирішувати за участю вітчизняного виробника високотехнологічного генно-інженерного інсуліну — ВАТ «Фармак». Є значні успіхи, але є й проблеми.

Відкрите акціонерне товариство «Фармак» спільно з американською компанією «Елі Ліллі» впродовж чотирьох років реалізує проект з виробництва вітчизняних генно-інженерних інсулінів у флаконах під торговою маркою Фармасулін. Проект є вагомим внеском у розвиток вітчизняної фармації та біотехнології, його виконано за найвищими вимогами Належної виробничої практики, якими в своїй роботі керуються транснаціональні фармацевтичні корпорації. Відомо, що серйозна справа є нелегкою і потребує значних зусиль, чималих людських і фінансових ресурсів. Виробництво Фармасуліну — не виняток.

Про це — в інтерв'ю з генеральним директором ВАТ «Фармак», кандидатом економічних наук Філею ЖЕБРОВСЬКОЮ.

Генеральний директор ВАТ «Фармак» Філя Жебровська і президент компанії «Елі Ліллі» в Африці, СНД і на Середньому Сході Еберхард Людевигс після підписання ліцензійної угоди про передачу технології виробництва людського генно-інженерного інсуліну з активного фармацевтичного інгредієнта

— Філю Іванівно, в чому полягає суть проекту і чому в партнери ви взяли саме американську компанію «Елі Ліллі»?

— В Указі Президента України № 640/2001 «Про невідкладні заходи щодо виведення з кризового становища науково-технологічної сфери України та створення реальних умов для переходу економіки на інноваційну модель розвитку» передбачено створення пріоритетних умов для розвитку інноваційного потенціалу країни. Відповідно до інноваційної моделі розвитку економіки держава є безпосереднім провідником інноваційного розвитку, замовником та організатором досліджень і розробок на найсучасніших напрямах науково-технічного прогресу. Тому нагальним завданням вітчизняних виробників є переорієнтуватися на шлях інновацій.

Мета ВАТ «Фармак» — налагодити інноваційне виробництво високотехнологічного людського генно-інженерного інсуліну в Україні і зробити його доступним для українських пацієнтів. Вже сьогодні ми можемо на 100 відсотків задовольнити потреби українських пацієнтів з цукровим діабетом в інсулінах найвищої якості та безпеки за доступною ціною.

Чому ми вибрали саме компанію «Елі Ліллі»? Тому що ця компанія є абсолютним світовим лідером у галузі розробки та виробництва людських генно-інженерних інсулінів та інших біотехнологічних препаратів. Світовий ринок цих інсулінів перевищує 1 млрд. доларів США.

— Як триває співробітництво?

— На першому етапі здійснюємо пакування, етикетування, фасування готових флаконів, вхідний та вихідний контроль якості препарату, виведення його на ринок з відповідним маркетинговим супроводом. Для цього було проведено переобладнання та реконструкцію приміщень, створено додаткові робочі місця, лабораторію, підготовлено кадри, отримано необхідну технологічну та наукову інформацію, якої не мали в Україні.

Другий етап — це освоєння повного технологічного циклу виробництва препарату із субстанції. Такий підхід до впровадження нових імпортозамінних препаратів дає змогу поступово, без залучення державних коштів на інвестиції, а лише за рахунок трудових, фінансових ресурсів та обладнання ВАТ «Фармак», вже сьогодні, не погіршуючи якості продукції, зробити її доступнішою для широких верств населення.

Реалізація другого етапу розпочалася. В листопаді 2003 року було підписано ліцензійну угоду про передачу компанією «Елі Ліллі» технології виробництва інсулінів за повним циклом. На сьогодні укладено технічну угоду з впровадження нової технології виробництва інсулінів в Україні, і справа перейшла в практичне русло. Команда спеціалістів нашого підприємства вивчила досвід виробництва інсулінів на заводі компанії «Елі Ліллі», розташованому в Страсбурзі (Франція). Наразі тривають проектні роботи. А далі — ухвалення проектного рішення фахівцями зі штаб-квартири компанії «Елі Ліллі» (США).

В цехах підприємства

— Ви цілковито покладаєтеся на американських фахівців?

— Співпраця з американцями не виникла сама собою. Фахівці ВАТ «Фармак», проводячи інтенсивну дослідницьку роботу спільно з науковцями Інституту ендокринології та обміну речовин імені В. П. Комісаренка, ухвалили власну програму "Цукровий діабет на 2002—2005 роки», яка гармонійно поєднується з державною комплексною програмою. Тож проект з «Елі Ліллі» з випуску Фармасулінів є важливою частиною реалізації нашої програми — програми українського підприємства, яка передбачає окрім випуску Фармасулінів ще й освоєння виробництва інших цукрознижувальних засобів. З цієї категорії препаратів вже виведено на ринок цукрознижувальний засіб Діанормет, який є результатом плідної співпраці з компанією Польфа-Кутно (Польща), Ізодибут — для профілактики та лікування діабетичної нейропатії, Тауфон — для фармакотерапії діабетичної катаракти тощо.

Програма ВАТ «Фармак» «Цукровий діабет на 2002—2005 роки» передбачає також заходи з просвітницької роботи та навчання хворих. Зокрема, наше підприємство відкрило кабінети діабетичної стопи в Києві, Харкові, Дніпропетровську, Донецьку, Львові, Чернігові, Житомирі...

Фахівці нашого підприємства постійно беруть участь у проведенні науково-практичних конференцій, з'їздів ендокринологів України, міжнародних днів діабету. Ми стали спонсорами науково-інформаційного веб-ресурсу з проблем цукрового діабету, мета якого — інформувати пацієнтів, лікарів та фармацевтів про найновіші досягнення в галузі діабетології; відкрили клуб для хворих цукровим діабетом, щоб допомогти їм вести повноцінний спосіб життя, провели низку актуальних семінарів. Нині ні в кого не викликає сумніву, що тільки належна компенсація цукрового діабету, яка в багатьох випадках досягається лише завдяки інтенсивній інсулінотерапії, може продовжити життя пацієнта та поліпшити його якість.

— Пропагування інтенсивної інсулінотерапії можна розцінювати як своєрідний PR або рекламу виробників інсуліну.

— Так можуть думати люди, які далекі від проблем та потреб пацієнтів з цукровим діабетом. Зазначу лише, що провідні спеціалісти світу наполягають на проведенні пацієнтам з цукровим діабетом і першого, і другого типу інтенсивної інсулінотерапії відповідно до принципів Сент-Вінсентської декларації, яку ухвалила Всесвітня організація охорони здоров'я та Міжнародна діабетична федерація. Реалізація цієї програми в економічно розвинених країнах світу стала можливою завдяки використанню генно-інженерних інсулінів. Справді, вони є найпривабливішими з точки зору технології отримання та безпеки. Переконана, що в Україні з метою проведення інтенсивної інсулінотерапії знайдуть широке використання Фармасуліни. Зауважу, що сировину, з якої ми виробляємо Фармасуліни, постачає компанія «Елі Ліллі». Ми не робимо комерційної таємниці стосовно цього питання. Ми відкриті для співпраці з усіма зацікавленими сторонами — регуляторними органами, об'єднаннями пацієнтів з цукровим діабетом тощо. Чи всі виробники інсулінів готові так само відкрито повідомляти про те, звідки беруть сировину й документально це підтвердити?

— Філю Іванівно, які проблеми стоять на перешкоді виробництва вітчизняних людських генно-інженерних інсулінів?

— В Україні немає технології виробництва цих препаратів за повним циклом — від одержання субстанції до готової лікарської форми. Власне кажучи, немає вітчизняного виробництва активного фармацевтичного інгредієнта людського інсуліну. Загальноприйнятою практикою фармацевтичних компаній усього світу є виробництво готових лікарських форм із закуплених субстанцій. Таким шляхом йде український виробник — ВАТ «Фармак». Але, схоже, нас не всі розуміють. А тому є перешкоди. Напередодні тендера з державної закупівлі інсулінів знову порушується питання, що ми, мовляв, не є українськими виробниками, а фактично виконуємо функції агента з реалізації інсулінів американської компанії «Елі Ліллі» й бюджетні кошти на закупівлю Фармасулінів були використані не за цільовим призначенням. Це не так. Адже відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 5 вересня 1996 року № 1071 «Про порядок закупівлі лікарських засобів закладами та установами охорони здоров'я, що фінансуються з бюджету» із змінами і доповненнями Фармасуліни занесено до Переліку лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які закуповуються бюджетними закладами й установами охорони здоров'я.

Що ж, людина має керуватися вищими принципами та чистою совістю. Відповідальна особа має бути до того ж і компетентною в своїй сфері діяльності. Для мене визначальним принципом є турбота про здоров'я людини та про стабільність роботи і розвиток нашого підприємства. Я чітко знаю, що ми виробляємо найкращі в світі генно-інженерні інсуліни. Ці препарати майже однаково доступні за ціною порівняно з інсулінами тваринного походження. Доступ до Фармасулінів дає справжній шанс пацієнтам з цукровим діабетом. Ще раз повторюю, ми готові до відкритого діалогу з усіма зацікавленими сторонами. Ми хочемо співпрацювати з регуляторними органами та лікарями задля вищого блага — здоров'я пацієнтів. Ми нині повним ходом впроваджуємо інноваційну модель розвитку нашого заводу. І все це задля спільної важливої справи — життя та здоров'я одного мільйона наших співвітчизників з цукровим діабетом, які потребують високотехнологічних інсулінів, звичайного розуміння та людської підтримки.

Нехай не буде байдужих у цій справі!

Розмову вів Віктор ПЕТРЕНКО.

«Хвіст» Тузли

Три години ще засніженою трасою Сімферополь—Керч, і ми вже на причалі, де на нас чекає лінійний морський буксир «Сирена», а катер «Калкан», котрим ми добиралися на острів Тузла у листопаді, — на приколі, бо за такої нестійкої зимової погоди цій посудині краще відпочити.

Капітан «Сирени» Володимир Кравцов, досвідчений морський вовк, упевнено тримає штурвал і уважно дивиться вдалину, хоча тисячі разів перетинав Керченську протоку, котра через мінливість мілин входить у десятку найскладніших у світі. А трудяга-буксир не тільки пасажирів переправляє на острів.

— Коли Тузлу лихоманило, — каже Володимир Павлович, — тягали ми туди плавкрани, ліхтери, багато ходок робили щодня. Увесь «Портофлот» попрацював добре: обладнання доставляли, будівельні матеріали, людей, забезпечували безпеку проходження та стоянки суден і ліхтерів.

Ми розговорилися про подальшу долю протоки, про те, як користуватимуть далі Керч-Єнікальську протоку, що буде з її розширенням і поглибленням.

перемило і відірвало

Висновок перший: течія сильніша за політику

— Якщо поглиблювати канал, то пришвидшена течія, — розмірковує моторист, матрос першого класу Дмитро Гаман, — скочуватиме пісок з коси...

У справедливості слів капітана і матроса про норов моря ми переконалися на власні очі. Так само, як і у справедливості слів Міністра транспорту України Георгія Кірпи про умови життя прикордонників.

Наші співрозмовники на «Сирені»

Так званий «хвіст» Тузли перемило і відірвало. Шматок суші, на якому стояв наш український прикордонний стовп, опинився за кілька сотень метрів від тіла Тузли... Щоправда, прикордонники «прив'язали» новий острів дротом зв'язку. Отак і «тримається» він, зачепленний за гілляку на березі. Жарт...

Коса покоротшала, кажуть, на 160 метрів. Інженери-геодезисти, котрі в ті дні на Тузлі вимірювали її обриси, не побажали назватися, мовляв, вони всього-навсього фіксують дані, котрі тільки після обробки фахівцями «Кримгеоінформатики» можуть стати офіційними. Та й то порівнювати будуть лише з даними за січень, бо доти інженерно ніхто не моніторив зміни острова. І офіційно підтвердити або спростувати якісь дані про зміни не можна. Вони стануть обгрунтуванням висновків, скажімо, через рік, коли опрацюють інформацію, яку геодезисти добуватимуть щомісяця.

Однак не треба бути геодезистом, щоб констатувати: Тузла руйнується на очах. Новий невеликий острівець, котрий геодезисти між собою назвали Буяном, — це сигнал тривоги, сигнал небезпеки. Не треба бути геодезистами, а лише журналістами, котрі побували тут два з половиною місяці тому, у листопаді минулого року, і порівняли бачене тоді з тим, що є нині: з одного боку острів намило, з другого — море злизало пісок. А намило менше, ніж з'їло. Отже, течії змінилися і стали сильніші.

Якщо дані тільки після обробки в «Кримгеоінформатиці» можуть стати офіційними, то кому і за яким планом, за якими розрахунками і висновками спало на думку, що поглиблення і розширення протоки можливе без шкоди для самої Тузли? Як поведуть себе течії, котрі після побудови дамби пришвидшилися і тому апетитніше їдять острів? У морі поблизу нього робить свою справу (важко сказати, яку — чорну чи навпаки) судно, спеціальними механізмами котрого, земснарядами, намагаються виконати завдання — поглибити протоку... Пісок з дна просто переміщують у морі з одного місця на інше, не намиваючи сам острів.

— Так, — каже місцевий житель Олександр Чернов, — якби тут працював землесос, що, як у вас у Києві з Дніпра намиває сушу, дістаючи пісок з дна, це була б геть інша справа. А так не встигають поглиблювати, сильна течія все заносить знову.

Це видається такою собі мавпячою працею. Тільки от хто за неї платить і чим вона обернеться для України? Хто може достеменно сказати це?

Поглиблення і розширення Керч-Єнікальської протоки між Таманню, від якої зухвало врізалася в море російська дамба, плід фантазій горе-бізнесменів, горе-«екологів» і горе-політиків, і Тузлою задля спільного користування — чи не надто дороге задоволення, надавати яке чомусь запопадливо, після всього, що сталося, взялася Україна? Згадаймо, як річки колись намагалися повертати на догоду сумнівним амбіціям. Це, здається, майже те саме.

Висновок другий: патріотизм і мужність — це завжди драма

Замість того, щоб подивитися правді у вічі. І чесно перед самими собою і державою Україна з'ясувати, хто і чому, з яких бізнесових чи політичних мотивів свого часу намагався прибрати прикордонників з острова Тузла, не звертати уваги на дані про будівництво дамби як гідротехнічної споруди, завезення туди моноліту бетонних конструкцій, а не просто великої кількості грунту «силами і коштом Тамані». Екологами рядилися хижаки — акули бізнесу, а підгодовувані ними хижаки-політикани намагалися не чути, що «дружня» російська армія, її морська піхота відпрацьовує на Тамані тему захоплення, висадки і закріплення на чужій території.

Патріотизм і мужність — це завжди драма. Мине час, і ми дізнаємося про справжніх патріотів, мужніх героїв України, котрі своїми вчинками, можна сказати, не допустили ще більшої наруги над державою, її іміджем.

Якою політикою можна пояснити ціну цього «спільного користування», якщо Україна мала мільйони доларів бюджетних доходів завдяки тому, що десятки тисяч суден проходили Керч-Єнікальську протокою? А тепер ці суми ми поділимо «по-братськи»?

Дивовижна щедрість. Тільки не для самої Середньої Коси — Тузли.

Замість того, щоб укріплювати береги острова, як це робиться всюди на узбережжях того ж Криму, де море намагається відвойовувати сушу, ми чомусь кинули сили, матеріальні ресурси на поглиблення каналу власним коштом задля чужої вигоди. І справді, чому б не намивати острів, дістаючи пісок з морського дна? Не укріплювати узбережжя Середньої Коси?

Кажуть, Тузла не має статусу, його, мовляв, треба визначити, а тоді вже приступати до якихось робіт. Статус визначили самі тузлинці. На їхніх будинках так і написано: «Це Керч». Можливо, так вони давали відкоша тим російським емісарам, котрі ще до відомих подій із російською дамбою намагалися «вербувати» аборигенів острова у російське громадянство... Керчани-тузлинці — люди патріотичні. Вони живуть на цій землі з діда-прадіда і пам'ятають, як вона врятувала їх рід. І це почуття ще болючіше відгукується у їхньому серці, коли довкола їхніх убогих халуп і кволих хижок усе катастрофічно занепадає, наче забуте Богом і в повсякденні — державними людьми. Зрозуміло, що багатостраждальна Керч, місто колись відоме своїм промисловим потенціалом, нині сама ледь підводиться на ноги і міський бюджет не потягне відродження Тузли.

Три десятиліття тому тут сталися великі потопи, й відтоді все почало руйнуватися. Рибогосподарства, котрі мали тут свої виробничі бази, кажуть, через скорочення обсягів риби також захиріли... Тут раніше, розповідають старожили, працювали 17 бригад рибалок по 30 чоловік. А керченські оселедці були візитівкою краю. А моря Азовське і Чорне не витримали чи то сотень тонн бруду й отрути, якими запаскуджували їхні води промислові гіганти, чи то стоків рисових чеків з Тамані, чи всього разом...

Три десятиліття тому справедливість перемогла: Керчі було присвоєно звання міста-героя. Бо тут у роки Великої Вітчизняної війни справді точилися запеклі бої. Керчани шанують пам'ять загиблих визволителів. Скромний пам'ятник, що стоїть на Тузлі поруч з прикордонним стовпом, Державним прапором України — ритуальне місце застави. На пам'ятнику напис: «Тут на острові Тузла в серпні 1942 року гвардійці батальйону капітана Мухіна Л. Т. 32-ї гвардійської стрілецької дивізії захистили цей клапоть священної Радянської землі. Ми цих днів не забудемо. Живі про загиблих за Вітчизну однополчани керчани»... Тож керчани пам'ятають різні часи історії Тузли. Нині вони не найкращі для неї, хоча острівець застави на острівній Тузлі — це як небо і грішна земля.

Серед халуп і огорож дачних ділянок та рибальських хижок вирізняються пансіонати — «Два моря» з мінімумом зручностей і практично розтрощений «Середня Коса», власник якого, кажуть, на Харківщині. Примарами видаються руїни колишніх будинку рибалки, цеху рибозаводу, школи, пекарні, магазину. Покинута заіржавіла колись корисна техніка, а тепер брухт німим докором нагадує, хто ми є насправді, у повсякденні, а не тільки тоді, коли «затяті друзі» демонструють нам біцепси і лякають бомбою як аргументом «дружніх обійм».

Покрученими вітрами хащами маслини бродять отари овець, з-під снігу добуваючи собі поживу, — ось ознака життя острова. Вівці — власність з десятка місцевих родин. Вони здебільшого мають у Керчі свої оселі, бо працювали на місцевих підприємствах десятки років, та віддають перевагу екстриму Тузли. І, звісно, не через облаштованість, а через те, що тут вони мають змогу протриматися завдяки натуральному господарству.

— Вівці, кури, голуби, ось кіт Льова, — каже пані Наталя, дружина аборигена Олександра Чернова, — оце й усе хазяйство. Вирощуємо городину, фрукти, виноград... Воду п'ємо дощову, коли треба швидко нагріти хату, у топку йдуть маслинові дрівця...

А головне навантаження — на вітряк, що красується на подвір'ї у Чернових.

— Це дуже вигідно, — приєднується до розмови, повернувшися з морського походу на човні з геодезистами, Олександр Олександрович, — добувати енергію вітру. Батареї живлення забезпечують більш як половину потреби. Вітряк у мене вже два роки, енергії вистачає від вітру до вітру, бо він її виробляє, коли дме зі швидкістю не менш як п'ять метрів на секунду...

Олександр Чернов — уродженець Тузли. Так-так, саме тут він з'явився на світ 56 років тому. Його старший брат Володимир — 47-го року, а молодший — 59-го. Тут вони росли, школярами були, звідси в доросле життя пішли. Олександр і Володимир мешкають на острові поруч. Олександр Олександрович працював у рибальській бригаді знаменитого колись Почтаря, потім — у Керчі на військовому заводі «Альбатрос», котрий після скорочень робітників у 1999 році і повного розвалу так і залишився винний йому кілька тисяч гривень...

Олександр Олександрович трудиться нині на заставі та веде натуральне господарство. Розповідає, що жив тут ще його прадід, а дід Савелій Опанасович привіз сюди «дніпровську кочачку» Євдокію Петрівну. Тут у них народилися три сини і донька — мати Олександра Олександровича Ганна Савеліївна. А батько Олександр Омелянович, сам з Кіровоградщини, приїхав на Тузлу 1938 року, коли набирали в рибалки. З Тузли він і пішов на фронт, сюди й повернувся...

— Мабуть, улітку тут веселіше, — цікавимося в аборигенів, — відпочивальники є, туристи-дикуни?

— Та де там, — каже пані Наталя.— Дозвіл треба мати або путівку в пансіонат. Ось добре, що застава є, життя підтримує...

Напередодні нашого десанту на острів тут сталася трагедія — замерз рибалка. Одні кажуть, що його покликав до себе сусід пом'янути дружину, котра пішла з життя рік тому, а тепер наснилася. Чоловіки й пом'янули. А на ранок тузлинці знайшли вже замерзлого сусіда. Інші кажуть, що рибколгосп мав добрий улов і відзначали... Так чи інакше, слідчі вже були на острові. Тіло з допомогою прикордонників відправили на велику землю.

Статус острова і, головне, його укріплення, облаштування, повернення до життя, нормальної, а не ущербної для екології цивілізації, економічного розвитку, захисту природних багатств — ось потреба району Тузли. І це, мабуть, завдання все-таки держави, котра себе поважає.

Наталя, Олександр та геодезист-незнайомець

Висновок третій: цього від нас не чекали? Так тримати, хлопці!

Прикордонна служба як правоохоронне формування особливого призначення у Криму загалом і в Азово-Чорноморському басейні зокрема сповна виконує свої обов'язки. Разом з Керченським загоном морської охорони не раз рятували життя людей у морі, присікали браконьєрів-хижаків.

— Ось недавно, — каже начальник прикордонної застави «Острів Тузла» Роман Цимар, — урятували в Азові двох

рибалок, що вийшли на човні «Ока» з Керчі і за чотири милі від берега обламалися. Їх несла круговерть течій у штормовому морі. Разом з Керченським загоном морської охорони на кораблі «Донбас» ми їх виручили в морі. Або ось на «казанці» зі Щолкіного 25-го також двоє відчайдухів вийшли в море, і тільки 29-го їх кинулися виручати односельці на катері «Амур», думали, що обійдуться без прикордонників, і також потрапили в халепу. Довелося рятувати усіх разом.

Торік у Криму за браконьєрство, виявлене прикордонниками, оштрафовано 3200 осіб на суму понад 54 тисячі гривень

Сергій Тимченко демонструє «улов»

Загалом прикордонникам завдячують життям 53 людини. Такий наслідок восьми рятувальних операцій. А ще вони вилучили 27 кілометрів кукану (так звуться рибальські сіті), конфіскували 8600 кілограмів риби. Зокрема, в районі Тузли вибрали з моря 134 метри сітей браконьєрів.

— Риба дорожча за штрафи, — веде далі Роман Цимар. — Ми можемо застосувати їх у розмірі від 17 до 51 гривні. А браконьєри виловлюють, скажімо, за один похід не менш як 60 кілограмів пеленгасу, наприклад. Одразу здають перекупникам у морі.

— Мобільні застави дуже ефективні, — продовжує тему начальник прес-служби Сімферопольського прикордонного загону Сергій Піддубний. — Наприклад, разом з рибінспекцією затримали в районі Чорноморського браконьєрів з майже 300 кілограмами осетрових, виловлювання яких заборонено. Ті перевантажували рибу якраз перекупникам. Було там і 214 кілограмів білуги, цінної камбали-калкану. У тому ж таки Чорноморському скинули браконьєрський улов, щоб не втрапити до рук прикордонників і рибінспекції з речовим доказом, а потім кажуть, що ось тут на березі рибу знайшли і зібрали...

Торік у Криму за браконьєрство, виявлене прикордонниками, оштрафовано 3200 осіб на суму понад 54 тисячі гривень.

Утім, прикордонники присікають не тільки місцевих браконьєрів, а й закордонних зайд, особливо турецьких. Вони найбільше полюбляють надурняк тягати з нашого моря камбалу-калкан, котра вважається цінним продуктом для поліпшення, скажемо так, чоловічого здоров'я. І коштує в Туреччині щонайменше 12 доларів США за кілограм. А браконьєри піднімають на борт у сітях не менше п'яти тонн одразу. Ось вам і золота жила. Тож не шкодують навіть своїх шхун, бо вартість їх значно менша за цінність улову.

Одне з таких суден, колишня їхня власність, тепер ходить морями під українським прапором і називається «Аметист». Його обриси (судна нашого флоту мають інші) є своєрідною приманкою для перекупників у морі, котрі вважають, що на його борту земляки — турки-браконьєри, а тому підходять ближче, сигналізують, мовляв, купимо рибку... А тут — ба! — наші прикордонники з морською охороною: а ходіть-но сюди, чому порушили кордон і так далі? Уявіть ефект!

Історія «Аметиста», втім, — це також історія про самоповагу нашої країни.

Турки-браконьєри безпардонно грабували наші моря, доки наші хлопці після численних попереджень про порушення кордону й територіальних вод все-таки відкрили вогонь. Цього від наших не чекали: було заведено, що стріляють тільки росіяни, а українці — ні. Чиясь командирська кар'єра висіла на волосині, бо в офіційному Києві ніяк не могли визначитися з реакцією. Аж поки самі турецькі дипломати не направили ноту з вибаченнями. Ось тоді і в нас сказали: добре, хлопці, так тримати! І турки-браконьєри тепер уже не нагліють.

А шхуна, конфіскована як знаряддя злочинного лову, трудиться на нашу користь. От на ній ми й долали милі з Тузли до Керчі. «Небесний тихохід» — так називають її між собою служаки моря, адже вона йде поважно й граціозно, заходить і на мілини, мобільна й всюдисуща.

На «Аметисті» служать троє: командир — капітан Андрій Ужаков, помічник командира — лейтенант Олег Кізюк і механік Сергій Тимченко. А також їхній вірний друг вівчарка Умка. Оце останнє вразило, бо вдома на одного з авторів цих рядків також чекав спаніель Умка. Щось у цьому є? Мабуть, знак удалої дороги додому.

Утім, ні з капітаном, ні з помічником, ні з Умкою нам не довелося поспілкуватися. Вони були у відпустці. А от механік Сергій Тимченко розповів, що «Аметист» переправляв торік восени для прикордонників багато вантажів, особовий склад, будівельні матеріали — понад 100 тонн різних вантажів. А ось минулого тижня підняли з моря півкілометра сітей, торік витягли аж 21 кілометр кукану.

— У лютому вже двічі ходили на Азов, тралили браконьєрські сіті, — каже Сергій. — А якось на Азові потрапили у льодову пастку, у Мисовій простояли з грудня по квітень, бо на морі трималася восьмисантиметрова крига.

Досвідчена команда «Аметиста» — також бувалі морські вовки, від Сахаліну до Балаклави. А за штурвалом заміщав капітана шхуни Олексій Мосін (**на знімку**) з військового катера. Ми також розговорилися про особливості Керченської протоки, течій і чи вдасться поглибити і розширити канал. Він — оптиміст. І стверджує, що земснаряд робить не марну справу, що течії не заноситимуть фарватер, мілини не заважатимуть і Тузла не страждатиме...

Що ж, військові — не цивільні.

Нехай так і було б, Олексіє!

Світлана ПИСАРЕНКО,
Віктор ХОМЕНКО.

Київ — Сімферополь — Керч — Тузла — Київ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПРАВЛІННЯ ВАТ «ПІВНІЧУКРГЕОЛОГІЯ»

повідомляє , що загальні збори акціонерів відбудуться 14 травня 2004 року о 12 годині за адресою: м. Київ, пров. Геофізиків,12

Порядок денний:

— звіт правління;
— звіт ревізійної комісії;
— затвердження річних результатів діяльності товариства за 2003 р.;
— затвердження звіту ревізійної комісії;
— внесення змін до Статуту товариства;
— вибори правління, спостережної ради та ревізійної комісії товариства;
— затвердження внутрішніх нормативних актів товариства: про правління, про ревізійну комісію, про спостережну раду та про відповідальність посадових осіб перед товариством та акціонерами;
— затвердження внутрішніх нормативних актів товариства: про фонди товариства, про розподіл та використання прибутку товариства, про порядок нарахування і виплати дивідендів акціонерам.

З матеріалами до порядку денного можна ознайомитись в Правлінні товариства.

Реєстрація учасників зборів буде проводитись 14 травня 2004 року з 9.00 до 11 години. Для участі в зборах при собі мати документ, що посвідчує особу, представникам акціонерів — доручення на право участі в загальних зборах.

Телефон для довідок 564-60-58.

Ухвалою господарського суду Сумської області (вул. Рибалко, 2, м. Суми, 40000) від 12.01.2004 порушено справу 6/2 про банкрутство сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Карабутівське» (с. Карабутове, Конотопський р-н, Сумської області, код ЄДРПОУ 23820496, р/р 2600030130125 в Конотопському відділенні № 246 ВАТ «Державний Ощадний банк України», МФО 337546).

Розпорядником майна боржника призначено Талагаєву Людмилу Сергіївну (ліцензія АА № 250300 від 08.02.2002).

Заяви кредиторів та пропозиції санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення за адресою: 41615, Сумська область, м. Конотоп, вул. Успенсько-Троїцька, 39, а/с 4.

Господарський суд Харківської області (61022, м. Харків, майдан Свободи, 5, Держпром, 8 під) постановою від 25.02.04 р. порушено провадження у справі № Б-39/21-04 про банкрутство ВАТ «Первомайський райагропостач», юридична адреса: 64107, Харківська обл., м. Первомайський, вул. Учительська, 1, код ЄДРПОУ 00907639, п/рах 26009301250 у Первомайському від. ВАТ «Держощадбанк»МФО 350017 у м. Первомайський, банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено Задружного Дмитра Робертовича, (ліцензія АА № 249706, від 19.10.2001 р., адреса: 61057, м. Харків, вул. Пушкінська, буд.5, к.408).

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького,44-Б) порушив справу № 15/93-б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Ритуальна служба України «Пам'ять» (03127, м. Київ, пров. Коломиївський, 3/1, р/р 26002301275315 в філії «Харківське відділення Промінвестбанку в м. Києві, код банку 322205, код 24263129).

Розпорядником майна призначено Занька Миколу Миколайовича (18021, м. Черкаси, вул. Героїв Дніпра,81, к.409, ліцензія АА № 249798 від 19.10.2001 р.)

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ВАТ «Кальчикський кар'єр»

повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів, які відбудуться 30.04.2004 р. о 12.00 год. за адресою: с. Кальчик, Володарський, р-н, Донецька обл.

Порядок денний:

1. Звіт Правління про результати фінансово-господарської діяльності Товариства за 2003 рік та визначення основних напрямків діяльності на 2004 рік.
2. Звіт Спостереження Ради про роботу за 2003 рік.
3. Звіт та висновки ревізійної комісії за 2003 рік.
4. Затвердження річного звіту та балансу Товариства за 2003 рік.
5. Про розподіл прибутку товариства за результатами роботи в 2003 році та затвердження нормативів розподілу прибутку на 2004 рік.
6. Про внесення змін та доповнень до Статуту Товариства.
7. Про внесення змін та доповнень до внутрішніх документів Товариства.
8. Про відкликання членів (вибори) Спостережної Ради, членів виконавчого та інших органів Товариства.
9. Про ведення реєстру власників іменних цінних паперів Товариства, укладення договору з реєстратором (в разі необхідності).
10. Розгляд плану санації ВАТ «Кальчикський кар'єр».
11. Різне.

Реєстрація акціонерів з 10.00 години.
Довідки за телефоном: (8-050-470-41-23).

Будь-яка кількість!

АТЕК

вітчизняний виробник

приймає замовлення на виготовлення

Зернозбиральних комбайнів, самохідних косарок, стогокладів, навантажувачів, бульдозерів, автогрейдерів, автокранів, екскаваторів колісних та гусеничних, жаток зернових валкових і прямого комбайнування для збирання кукурудзи, соняшника, зернобобових і трав'яних, підбирачів для комбайнів, електробетонозмішувачів, садово-городнього інвентарю та візків, стрем'янок і ін.

Тел. у Києві (044) 443-69-02, 443-74-39, факс (044) 443-74-36

Оголошення про попередню кваліфікацію учасників

1. Головний розпорядник коштів: Міністерство палива та енергетики України

1.1. Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ 0013741

1.2. Джерело фінансування: спеціальний фонд Державного бюджету України та власні кошти підприємства

1.3. Кошторисна вартість проекту 202,997 млн. грн.

2. Замовник торгів: Державне підприємство «Національна енергетична компанія (НЕК) «Укренерго».

2.1. Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ: 00100227

2.2. Поштова адреса: 01032 м. Київ, вул. Комінтерну, 25.

2.3. Відповідальний за проведення торгів: Демидюк Борис Мартинович, тел. (044) 238-30-21, факс. (044) 238-32-64.

3. Оголошується попередня кваліфікація учасників (юридичних суб'єктів господарської діяльності будь-якої форми власності) для подальшої участі у проведенні відкритих торгів на: **виконання будівельно-монтажних та пусконалагоджувальних робіт (визначення генеральної підрядної організації) з переведення на напругу 750 кВ ПЛ «Рівненська АЕС — Західноукраїнська» з реконструкцією ВРС 750 кВ підстанції «Західноукраїнська» згідно з робочим проектом, що затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України № 233-р від 06.06.2001 року.**

3.1. Предмет закупівлі: будівельно-монтажні та пусконалагоджувальні роботи:

3.1.1. На підстанції 750 кВ «Західноукраїнська» (реконструкція ВРС 750 кВ з розширенням існуючої території на 1,84 га):

— будівництво нової та реконструкція існуючих комірок 750 кВ;
— установка 2-х груп шунтуючих реакторів напругою 750 кВ;
— установка 4-х елегазових вимикачів напруги 750-800 кВ;
— будівництво 2-х камер засувок системи автоматичного пожежегасіння груп шунтуючих реакторів з реконструкцією системи протипожежного водопроводу на боці 750 кВ;
— будівництво 2-х резервуарів — маслозбірників (по 250 $м^3$ кожний) з реконструкцією існуючої системи маслопроводів;
— реконструкція діючої залізничної колії з улаштуванням площадки для розвантажування великогабаритних вантажів, а також будівництво автономної залізничної колії для переміщення реакторів;
— спорудження одноповерхової будівлі насосної дренажних вод;
— розширення цегляної будівлі прохідного пункту;
— монтаж та налагоджування систем ПА, РЗА (цифрові мікропроцесорні пристрої), засобів зв'язку, телемеханіки, АТС;
— спорудження одноповерхової будівлі складу обладнання;
— облаштування об'єктів підсобного та обслуговуючого призначення, благоустрій і озеленення території;
— спорудження зовнішньої огорожі ПС 750 кВ;
— будівництво під'їздних автомобільних доріг.

3.1.2. На повітряних лініях (ПЛ) електропередачі 330 кВ та 750 кВ:

— будівництво заходів ПЛ 750 кВ «Рівненська АЕС-ПС Західноукраїнська» до ВРС 750 кВ підстанції 750 кВ «Західноукраїнська» та Рівненської АЕС;
— перевлаштування існуючої ПЛ 330 кВ «ПС Західноукраїнська —Рівне».

3.2. Особливість умов будівництва: реконструкція та будівництво проводиться на діючих об'єктах (ПС і ПЛ) 750 кВ і 330 кВ.

3.3. Строк виконання робіт: 1 листопада 2004 року.

4. Основні кваліфікаційні вимоги до учасників:

4.1. Наявність відповідного дозволу або ліцензії на проведення будівельних, монтажних та пусконалагоджувальних робіт.

4.2. Здійснення підприємницької діяльності відповідно до положень його статуту.

4.3. Наявність коштів, обладнання та працівників відповідної кваліфікації, які мають відповідні знання та досвід.

4.4. Досвід виконання аналогічних робіт (контрактів).

4.5. Відсутність заборгованостей по сплаті податків і зборів (обов'язкових платежів), передбачених законодавством країни, на території якої здійснюється господарська діяльність.

4.6. Відсутність підстав для відмови у торгах, передбачених статтею 11 Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти».

5. Місце та спосіб отримання інструкції щодо проведення попередньої кваліфікації учасників торгів (тендеру):

5.1. Місце отримання інструкції: 01032, м. Київ, вул. Комінтерну, 25.

5.2. Спосіб отримання інструкції:

5.2.1. Замовник протягом 3 (трьох) робочих днів з дня отримання відповідного письмового запиту надає всім учасникам, що виявили бажання взяти участь у попередній кваліфікації, інструкції щодо проведення попередньої кваліфікації учасників торгів (тендеру).

5.2.2. Інструкція може бути надіслана поштою на адресу учасника, або одержана нарочним (при пред'явленні відповідної довіреності) за вказаною вище адресою в кімнаті № 202 в робочі дні тижня з 9 до 12 та з 14 до 16 години щоденно.

6. Місце та кінцевий термін подання заявок на участь у попередній кваліфікації:

6.1. Місце подання заявок: 01032, м. Київ, вул. Комінтерну, 25.

6.2. Кінцевий термін подання заявок: о 10-00 07 квітня 2004 р.

6.2.1. Заявка на участь у попередній кваліфікації подається у довільній формі із зазначенням повної назви, адреси, банківських реквізитів, номерів телефону, факсу, E-mail заінтересованої організації за підписом уповноваженої особи.

7. Додаткова інформація: надається по тел. (044) 238-30-35, факсом (044) 238-32-90, E-mail oks@nec. energy. gov. ua в робочі дні тижня з 9 до 12 та з 14 до 16 години щоденно.

Ухвалою господарського суду Харківської області від 17.03.2004 р. порушено справу № Б-39/17-04 про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Степне» (Харківська обл., Богодуховський р-н, с. Степне, код в ЄДРПОУ 00488935, р/р 2600612001572 в ХФ АКБ «Правекс-Банк», МФО 350493). Розпорядником майна призначено Татаркіна Олександра Леонідовича (ліц. АА № 484217 від 05.02.2004 р. для листів — 61022, Харків, а/с 250).

Претензії приймаються протягом місяця з моменту публікації оголошення.

До уваги акціонерів Білгород-Дністровського ЗАТ «Медико-інструментальний завод»

14 травня 2004 року о 12.00 годині в приміщенні їдальні заводу, за адресою: вул. Маяковського,59, відбудуться чергові збори акціонерів з порядком денним:

1. Звіт правління про результати господарсько-економічної діяльності товариства за 2003 рік.
2. Про хід виконання рішень попередніх загальних зборів акціонерів від 18 травня 2001 р.

Звертатися в приймальну ЗАТ «МІЗ» за адресою:
Вул. Маяковського, 59
м. Білгород-Дністровський Одеська обл. Україна 67701,
телефон 3-87-55, 91-333.

Господарським судом Чернівецької області (58010, м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 14)

1) порушено справу № 8/200/б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Буковина-Східтранс» (58000, м. Чернівці, вул. Головна, 122А, ідентифікаційний код 30935814, р/р 26006301826928/980 в ЧЦВ «Промінвестбанк»).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Унгуряну Доріна Віореловича (58000, м. Чернівці, вул. Головна, 204 Д, ліцензія АА № 249958 від 19.10.2001 р.).

2) порушено справу №5/2/б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Лайт» (58000, м. Чернівці, вул. Сторожинецька, 101/7, р/р 2600711 у ЧОД АППБ «Аваль», код ЄДРПОУ 23249920).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Філюса Миколу Івановича (58000, м. Чернівці, вул. Алма-Атинська, 5/62, ліцензія АА № 315440 від 12.07.2002 р.).

3) порушено справу № 8/75/б про банкрутство Малого приватного підприємства «Ірвал» (58000, м. Чернівці, вул. Руська, 20 р/р 26033013142 в ДАКБ «Укрсоцбанк», м. Чернівці, код ЄДРПОУ 21438700).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Вікнянську Тетяну Василівну (58000, м. Чернівці, вул. В. Александрі, 151 Д, ліцензія АА № 047684 від 01.08.2001 р.).

4) порушено справу № 8/102/б про банкрутство Приватної фірми «Міжрегіональне агентство «Рима» (58000, м. Чернівці, вул. Вінниченка, 18А, ідентифікаційний код 22840568, р/р 260060171219 Укрексімбанк, м. Чернівці).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Вікнянську Тетяну Василівну (58000, м. Чернівці, вул. В. Александрі, 151 Д, ліцензія АА № 047684 від 01.08.2001 р.).

5) порушено справу № 8/120/б про банкрутство Приватного підприємства фірми «Харвіст» (58023, м. Чернівці, вул. Руська, 248, р/р 260090171331 у філії Укрексімбанку, м. Чернівці, код ЄДРПОУ 23250231).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Стрельнікова Валерія Вікторовича (58000, м. Чернівці, вул. Головна, 246, ліцензія АА № 250380 від 28.03.2002 р.).

6) порушено справу № 8/74/б про банкрутство Торгово-комерційного приватного підприємства «Технології та ресурси Буковини» (58000, м. Чернівці, вул. Парковий проїзд, 3, р/р 26005755 у ЧОД АППБ «Аваль», р/р 26027303826790 у філії «Чернівецьке центральне відділення Промінвестбанку» код, ЄДРПОУ 30249190).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Свіргун Надію Петрівну (58000, м. Чернівці, вул. Руська, 16/2, ліцензія АА № 249790 від 19.10.1999 р.).

7) порушено справу № 8/86/б про банкрутство Малого колективного підприємства «Лоран» (58000, м. Чернівці, вул. Фестивальна, 7/7, р/р 260032215 у ЧОД АППБ «Аваль», код ЄДРПОУ 21418264).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Свіргун Надію Петрівну (58000, м. Чернівці, вул. Руська, 16/2 ліцензія АА № 249790 від 19.10.1999 р.).

Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Хмельницької області (м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) № 13/142-Б від 12.03.2004 р. ВАТ «Будматеріали» (Хмельницька обл., м. Шепетівка, вул. П'ясакорського, 6 р/р 26005303210400 «Промінвестбанк», МФО 315450 код 00291693) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Дейнеку М. І. (ліцензія АА 047739 від 02.10.2004 р., 29000, м. Хмельницький, вул. Хотовицького, 8, кв. 120).

Постановою Господарського суду м. Києва від 02.03.04 по справі № 24-133-б Товариство з обмеженою відповідальністю «Регіональний санаторно-оздоровчий центр» (м. Київ, вул. Музейний провулок, 2б, кв. 28, код 30306468) визнане банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором банкрута призначено Нестеренка Сергія Сергійовича (ліцензія серії АА № 419268 від 11.11.2002 р.).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Львівської області (ін. 79010, м. Львів, вул. Личаківська,81) 18.03.2004 р. у справі № 6/65-4/20 постановив визнати ДП «Дукат» товариства з обмеженою відповідальністю виробничо-комерційної компанії «Львівсинтез» (82200, Львівська обл., м. Трускавець, вул. Дрогобицька,35, код. ЄДРПОУ 31470321) банкрутом і відкрити ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором банкрута призначено голову ліквідаційної комісії Іваська Святослава Миколайовича (79014, м. Львів, вул. Ялівець, 45в/3).

Господарський суд Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) порушив справу про банкрутство № Б-48/16-04 приватного сільськогосподарського орендного підприємства «Петропавлівське» (код 21232714) юридична адреса 62500, Харківська обл., Вовчанський р-н, с. Петропавлівка, вул. Фрунзе, 65.

Розпорядником майна призначений Кравцов Ю. В. (ліц. АА 719761 від 21.01.2004 р.). Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького,44 Б) порушено провадження у справі № 15/114-б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Компанія «Енергомаш» (01103, м. Київ, б-р Л. Українки, 26/73, код ЄДРПОУ 30675060, п/р 260027531 у ВАТ «УПБ» МФО 300205).

Ухвалою Господарського суду м. Києва від 18.03.2004 розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Оксанича Володимира Еммануїловича (Ліцензія від 17.10.2001 серії АА № 047897).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

РЕКЛАМА ТА ОГОЛОШЕННЯ

Господарський суд Сумської області (вул. Рибалка, 2, м. Суми, 40030) постановою від 01.03.04 по справі № 6/86 визнав товариство з обмеженою відповідальністю «Оріон» (41600, м. Конотоп, вул. Ярмаркова, 15, код ЄДРПОУ 13997271) банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Талагаєву Людмилу Сергіївну — ліцензія: серія АА № 250300 від 08.02.02.

Філія ДГУ Агентства з питань банкрутства у Волинській області проводить аукціон з продажу майна підприємства-банкрута ВАТ «Рівненський комбінат будівельних матеріалів» яке знаходиться за адресою: м. Рівне, вул. Соборна, 420.

Лот.1 — Транспортні засоби та техніка — 48 одиниць, початкова ціна 210776,40 грн. з ПДВ.

Лот.2 — Приміщення № 27-29 частини бази-складу, загальна площа 50,3 м. кв. початкова ціна 11325 грн. з ПДВ.

Гарантійні внески учасників (5 % від початкової ціни) реєстраційний збір 17 грн. перераховуються організатору торгів на р/р 260012748 в АППБ «Аваль», м. Луцьк, МФО 303569, код 26297428 до 26.04.2004 року. Заяви на участь в торгах приймаються до 26.04.2004 року за адресою: м. Луцьк пр. Грушевського, 30/161, тел (0332) 77-63-59.

Аукціон відбудеться 30.04.2004 року об 11 год. за адресою: м. Луцьк, пр. Грушевського, 30/161.

Ухвалою Господарського суду Тернопільської області (46001, м. Тернопіль, вул. Острозького, 14 «А») від 16.03.04 р. за заявою НВФ «Континенталь і К» (м. Київ) порушено справу № 1/Б-382 про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Теребовлянський комбінат хлібопродуктів» (48130, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н, смт. Дружба, вул. Л. Українки, 13, п/р № 26000055100673 ПриватБанк, м. Тернопіль, МФО 338783 код 00956164).

Розпорядником майна, ухвалою Господарського суду Тернопільської області від 29.01.04 р., призначено Дідича Володимира Євгеновича (ліцензія АА № 047819 від 15.10.2001 р., м. Тернопіль, вул. Коперника, 3.)

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Господарським судом Львівської області (79010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) порушено справу про банкрутство ТзОВ «Хімпромтехсервіс», справа № 6/35-8/28, юридична адреса: м. Львів, вул. Хімічна, 4 (ЄДРПОУ 25544681) р/р № 260013055901 у ЛФ АБ «Банк регіонального розвитку» (МФО 325224). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Опришка О. З., ліцензія Міністерства економіки та з питань Європейської інтеграції України серія АА № 250459 від 29 квітня 2002 року (м. Львів, вул. Л. Чину, 7/2А).

Претензії кредиторів та заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Філія ДГУ Агентства з питань банкрутства в Чернігівській області та ліквідатор ВАТ «Щорська райсільгоспхімія» повідомляють про проведення публічних торгів (аукціону) з продажу цілісного майнового комплексу підприємства-банкрута ВАТ «Щорська райсільгоспхімія», код ЄДРПОУ 05492002, справа № 4/64Б, який знаходиться за адресою: м. Щорс, вул. 30 років Перемоги,37. До складу цілісного майнового комплексу входять будівлі, споруди, автотранспорт, обладнання на загальну суму 130 000,00 (сто тридцять тисяч) в т. ч. ПДВ 20%.

Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни продажу та реєстраційний збір для реєстрації учасників аукціону в розмірі 17 грн. перераховуються на рахунок Філії ДГУ Агентства з питань банкрутства в Чернігівській області: р/р 260044492 ЧОД АППБ «АВАЛЬ» МФО 353348, код ЄДРПОУ 26334916. Заяви на участь в публічних торгах (аукціоні) приймаються не пізніше, ніж за три дні до дати проведення аукціону за адресою: 14000, м. Чернігів, вул. Мстиславська,9 з 9.00 о 18.00 (крім вихідних).

Публічні торги (аукціон) відбудуться 30 квітня 2004 року об 11.00 за адресою: 14000, м. Чернігів, вул. Мстиславська,9.

Додаткову інформацію про об'єкт продажу можна отримати за телефонами: м. Чернігів - (0462) 176-434, 175-131.

Оголошення опубліковане в газеті «Голос України» № 52 (3302) від 19.03.04 р. по справі № Б-19/04-04 про банкрутство ВАТ «Сільгосптехніка» слід доповнити наступним: «Заяви кредиторів з грошовими вимогами приймаються протягом місяця за адресою: Харківська обл., с. Шелестово, вул. Свердлова, 1.»

Загублене свідоцтво про реєстрацію платника податку на додану вартість за № 27740801 селянське фермерське господарство Ковальова Михайла Анатолійовича, вважати недійсним.

Представництво «Про Імпекс Ой», код 26254867, юр. адреса: 01034, м. Київ, вул. Рейтарська, 21/13, оголошує про самоліквідацію згідно рішення Зборів Ради Директорів від 25.12.03 р.

Претензії приймаються згідно діючого законодавства за тел. 216-01-33.

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) порушено справу № 15/89-б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Юніор Спорт» (01024, м. Київ, вул. Лютеранська, 28/19, ЄДРПОУ 25410816, рахунок № 260002242 в АППБ «Аваль», МФО 300335).

Введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Шкуро С. А., ліцензія АА № 669652 від 19.08.2003 р.

Заяви кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) постановою від 04.03.2004 року у справі № 15/137Б визнав банкрутом ТОВ «Енергоресурси» м. Донецьк (83017, м. Донецьк, б. Шевченка, 31/324, ЄДРПОУ 30792067) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Скачко Сергія Леонідовича (ліцензія № 250225), 83086, м. Донецьк, вул. Артема, 27, т. (062) 345-14-40, 345-67-82).

Претензії поточних кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ВАТ "Ватра"

повідомляє, що за результатами роботи Товариства в 2003 році і на підставі рішення Загальних зборів акціонерів нараховуються дивіденди в розмірі 8% від номінальної вартості акції (0,04 грн. на 1 акцію).

Виплата дивідендів - з 26 квітня 2004 р. здійснюватиметься таким чином:

- акціонерам, які є юридичними особами - шляхом перерахунку на розрахунковий рахунок юридичної особи;

- акціонерам, які є фізичними особами - готівкою через касу Товариства.

Правління ВАТ "Ватра".

ТОВ «Фалькон», код за ЕДРПОУ 30573026, ліквідується за рішенням учасників підприємства. Претензії приймаються по телефону (044) 5780522 протягом місяця з дня оголошення в газеті.

ПП «ТЕКОМ-К» (код за ЄДРПОУ 31483367) ліквідується за рішенням власника. Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: м. Київ, вул. Червоноармійська, буд. 136. Тел. 2655805.

Постановою господарського суду Київської області (01033, м. Київ, вул. Жилянська, 58-б) від 11.03.2004 р. по справі № 336/14б-2003 р. визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура ТОВ «Амтел Україна» (м. Біла Церква, вул. Леваневського, 91, ЄДРПОУ 30216483, р/р № 26007002520111 в КФ АКБ «Прем'єр банк», МФО 300551).

Ліквідатором призначено Крупенко С. Ю. (ліцензія Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції № 668345 від 28.10.2003 р.). Претензії кредиторів приймаються за адресою ліквідатора (02183, м. Київ-183, а/с 93) та за адресою господарського суду Київської області.

Постановою Господарського суду Донецької області (м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 11.03.2004 р. по справі № 32/140 Б визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура строком на шість місяців у відношенні Дочірнього підприємства «Будівельно-монтажний поїзд № 4 ЗАТ «Трест «Донбастрансбуд» (код ЄДРПОУ 25098804, який знаходиться за адресою: 85300, Донецька обл., м. Красноармійськ, пров. Мостовий, 30. Ліквідатором призначена арбітражний керуючий Несвіт Л. Ф. (ліцензія АА № 668263, адреса: 83056, м. Донецьк, вул. М. Мамєтової, 8/2).

Дочірнє підприємство «Топаз-Сервіс», що знаходиться за адресою: м. Київ, вул. Мішина, 3, код ЄДРПОУ 25276370, зареєстроване Залізничною районною державною адміністрацією м. Києва 28 жовтня 1997 р. за № 6030, повідомляє про свою реорганізацію шляхом перетворення в Товариство з обмеженою відповідальністю «Топаз-Сервіс». Претензії кредиторів приймаються в письмовій формі протягом 2 місяців від дня опублікування оголошення за адресою: 03151, м. Київ, вул. Мішина, 3.

Приватне підприємство «ЯРЕМЧУК», код ЄДРПОУ 30312450, м. Київ, вул. Григоренка, 33/44, кв.313

Оголошує про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за тел. 570-73-86 в м. Києві.

ТзОВ «Санаторно-курортний комплекс «Зелений Мис» (КОД ЄДРПОУ 30351704) повідомляє про виділ із товариства ТзОВ «Блакитна ріка» згідно розподільчого балансу та у відповідності до вимог ст. 109 ЦК України.

Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців за адресою: 79005, м. Львів, пр. Шевченка, 10 та за телефоном 297-40-74.

ВАТ «Авдіївський коксохімічний завод»

ЄДРПОУ 00191075, Україна, Донецької 86065, м. Авдіївка, пр. Індустріальний, 1 оголошує результати відкритих торгів, відбувшихся 24.02.04 р., на поставку запасних частин до турбіни ПР-6-35-5-1,2 ТЕЦ, публікація в «Голос України» № 23 від 06.02.04 р. Тендерна пропозиція ТОВ «Донецькенергоремонт» код ЄДРПОУ 30341775 Україна, 83050, м. Донецьк, а/с 432, тел. (062) 345-83-03, факс (062) 345-83-53 визнана найкращою, сума договору з урахуванням ПДВ — 564855,00 грн. Дата акцепту 01.03.04 р.

Філія ДГУ Агентства з питань банкрутства у Волинській області проводить аукціон з продажу майна підприємства-банкрута, СФГ «Схід», яке знаходиться за адресою: м. Ківерці, вул. Шопена, 29.

Лот 1 — Будівля цеху бетонних виробів, заг. площа 246,3 м. кв. початкова ціна 23396 грн.

Лот 2 — Будівля лазні, заг. площа 79,8 м. кв. початкова ціна 13962 грн.

Лот 3 — Будівля пилорами, заг. площа 141 м. кв. початкова ціна 10018 грн.

Лот 4 — Автомобіль «МАЗ — 5432», початкова ціна 5472 грн.

Лот 5 — Тягач «МоАЗ — 3541», початкова ціна 14688 грн.

Лот 6 — Автомобіль «ЗІЛ — 130», початкова ціна 1371 грн.

Лот 7 — Трактор колісний «МТЗ — 80», початкова ціна 4774 грн.

Ціни з урахуванням ПДВ.

Гарантійні внески учасників (5 % від початкової ціни) реєстраційний збір 17 грн. перераховуються організатору торгів на р/р 260012748 в АППБ «Аваль», м. Луцьк, МФО 303569 код 26297428 до 26.04.2004 року. Заяви на участь в торгах приймаються до 26.04.2004 року за адресою: м. Луцьк, пр. Грушевського, 30/161, тел. (0332) 776359.

Аукціон відбудеться 30.04.2004 року о 16 год. за адресою: м. Луцьк, пр. Грушевського, 30/161.

ЗАТ «Міські інвестиції»

(м. Київ, вул. Урицького, 45, код ЄДРПОУ 32587736) повідомляє своїх акціонерів про проведення чергових загальних зборів акціонерів.

Збори відбудуться 14 травня 2004 року, о 9.00 годині, за адресою: м. Київ, вул Урицького, 45, офіс 506. Реєстрація акціонерів починається о 8 годині 30 хвилин.

Порядок денний:

1. Відкликати з посади Голови правління Ромашова Дмитра Борисовича.
2. Обрати на посаду Голови правління Васильчука Олега Григоровича.
3. Звіт Правління за підсумками господарської діяльності за 2003 рік.

Правління Товариства.

Господарський суд Київської області (01033, м. Київ-33, вул. Жилянська,58б), порушено провадження у справі справа № 42/2б-2004 про банкрутство Виробничої приватної фірми «Поділля» (07400, Київська обл., м. Бровари, вул. Челюскіна,9, ЄДРПОУ 13738305, п/р 26006368 в АППБ «Аваль», м. Бровари, МФО 321615).

Розпорядником майна призначено Гусара Івана Олексійовича (01030, м. Київ-30, а/с 29, тел.236-11.17, ліцензія серії АА № 719858 від 04.03.2004 року).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом тридцяти днів від дня публікації оголошення.

Дніпропетровська філія Агентство з питань банкрутства (Організатор конкурсу) проводить конкурс з продажу майна підприємства-боржника — ВАТ «Електрон-Газ» (справа № Б 26/17/03), яке розташоване за адресою: Дніпропетровська область, м. Жовті Води, вул. Гагаріна, 40. Лот №1 — комплекс хімводоочистки у складі: будівля № 3-6 (інв. № 100182), будівля 3Б трансформатор ТМЗ-1000/6 (4 од.), будівля 3б установка конденсатора УКМ 5804200 (2 од.), споруди, обладнання у кількості 355 одиниць, початкова ціна за лотом № 1 складає 900090 грн. 00 коп. в т. ч. ПДВ. Фіксовані умови конкурсу: 1) відсутність у претендента кредиторської заборгованості перед ВАТ «Електрон-Газ», дебітори ВАТ «Електрон-Газ» до конкурсу не допускаються до погашення заборгованості; 2) оформлення договору купівлі-продажу здійснюється за рахунок покупця; 3) переоформлення права користування земельними ділянками, прилеглими до будівель та споруд, що продаються, здійснюється за рахунок покупця; 4) зобов'язання покупця щодо щомісячної компенсації ВАТ «Електрон-Газ» витрат пов'язаних з утриманням та оподаткуванням земельної ділянки, прилеглої до будівель та споруд, що продаються з дня визначення переможця конкурсу, до моменту переоформлення права користування земельною ділянкою на покупця.

Гарантійні внески (5 % від початкові ціни) та реєстраційний збір — 17 грн. перераховується на рахунок Організатора конкурсу — філія ДГУ Агентства з питань банкрутства в Дніпропетровській області: п/р 26006351680200 в ДФ АППБ «Аваль», МФО 305653, код ЄДРПОУ 26252710 до 27.04.2004 р. включно. Заявки на участь в конкурсі та конкурсні пропозиції приймаються до 27.04.2004 р. включно за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б.48, кім. № 3, з 9.00 до 18.00 (крім вихідних та святкових днів). З питань оформлення участі в конкурсі звертатись за тел. (056) 744-19-31. З питань ознайомлення з переліком та станом майна звертатися за тел. (05652) 2-40-01.

Конкурс відбудеться 30.04.2004 р. о 14.00 за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б.48, кім. № 3.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області від 11.03. 2004 року в справі № Б15/53/03 закритого акціонерного товариства «Ініціатива» (код ЄДРПОУ 31167203, адреса: смт. Софіївка, вул. Перемоги, буд.1) в порядку ст. 16, 22-34 ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» визнано банкрутом, відносно нього відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Рябчия С. В. (ліц. № 047446, адреса: 49700, м. Дніпропетровськ, вул. Панікахі, б.2).

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) порушив справу № 10/6Б про банкрутство Малого приватного підприємства «Рассвет» (93000, Луганська область, м. Рубіжне, вул. Будьонного, 44, ідентифікаційний код 30944106, р/р 26006565676180 в Луганській обласній філії ФКБ «Укрсоцбанк», МФО 304018). Розпорядником майна призначено Мамрукова Олександра Анатолійовича, ліцензія АА № 249680 від 19.10.2001 р., 91000, м. Луганськ, вул. Челюскінців, буд. 143а, кв.76).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

СУСПІЛЬСТВО

«Два кольори» — це ще й фестиваль

Фото Анатолія СЕЛЕНТІЯ.

Наприкінці минулого тижня у національному палаці «Україна» відбувся концерт, присвячений вшануванню пам'яті видатного композитора сучасності Героя України Олександра Білаша. Звучали його безсмертні пісні й чудові поетичні твори. Водночас цим концертом започатковано Всеукраїнський фестиваль сучасної української пісні «Два кольори», який тепер планують проводити в Україні щорічно. У концерті, який чудово провів народний артист України Володимир Нечипоренко, серед багатьох зірок-виконавців була і народна артистка України Валентина Степова *(на знімку).*

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Київ.

Шістдесят? А може, й двісті

ДАТА

Великим святковим концертом відзначив своє 60-річчя Житомирський обласний український музично-драматичний театр імені Івана Кочерги, приурочивши його до Міжнародного дня театру. Місто було визволено від фашистів у ніч під новий, 1944, рік, а вже 8 січня «Наталкою Полтавкою» Котляревського в Житомирі відкрився театральний сезон, на прем'єрі побував генерал Ватутін.

Утім, як стверджують краєзнавці, театр ще торік міг би відзначати своє 200-ліття. А водночас і 145-річчя новосілля в спеціально спорудженому для нього будинку, де тепер обласна філармонія. Житомир тоді випередив нинішню столицю України, яка півтора століття тому мала такий само статус центру губернії, тому й з'явилася легенда, що Микола I переплутав резолюції на проектах новобудов. Житомирський театр був спершу польськомовний, згодом він став російським. Але після гастролей трупи М. Старицького в 1883 році глядачі з особливим нетерпінням чекали українських вистав, і в 1896 році квитки були розпродані за місяць до приїзду трупи М. Кропивницького.

У передень святкування відбулася прем'єра вистави «Фея гіркого мигдалю» за п'єсою Івана Кочерги, який довго і плідно творив у Житомирі і чиє ім'я надано театрові.

Олексій КАВУН.

Житомир.

Вкрали «Лісове кладовище»

З Тернопільського художнього музею зник етюд роботи відомого російського художника І. Шишкіна. За 13 років існування музею це — перший випадок крадіжки. Серед експонатів музею є й цінніші речі. Але злодії, найімовірніше, дилетанти, які ім'я художника запам'ятали зі шкільної лави. Підозрюють двох відвідувачів музею, складено їх фоторобости.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

ВШАНУВАННЯ

Вічний шлях до Кобзаря

Майже п'ятдесят читців-аматорів віком від 14 до 35 років взяли участь в обласному конкурсі «Вічний шлях до Кобзаря», що відбувся минулої суботи у Вінниці на сцені концертної зали «Плеяда». Крім одного з творів Шевченка, учасники декламували поетичні чи прозові рядки про самого поета, а дехто читав власні вірші. Організатори конкурсу — обласний будинок народної творчості — визначали переможців у двох номінаціях: за майстерність виконання і за авторський твір.

В останній з них перемога дісталася Олександрові Точенюку з Літинського району. Крім нього, дипломи переможців здобули Ольга Світинська із Жмеринського району, Надія Куца та Мар'яна Мазур з Крижопільського, Алла Чухлій з Гайсинського, Денис Чорний з Томашполя та Інна Кудирко з міста Гнівань.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

ФЕСТИВАЛІ

На пуантах і з пензлем у руках

«Шопеніаною» у виконанні учнів Київського державного хореографічного училища відкрився перший Всеукраїнський фестиваль дитячих балетних вистав «Гран па». Протягом чотирьох днів сцена обласного театру опери та балету була в розпорядженні юних танцівників із України, Росії та Японії.

А погляди шанувальників Мельпомени в ці дні спрямовано на Маріуполь, де розпочався черговий фестиваль «Театральний Донбас». Переможців мистецького марафону журі оголосить 7 квітня.

Підбито підсумки виставки «Мистецтво Донбасу. Великодній вернісаж». Серед авторів представлених в експозиції 120 робіт були не лише професійні художники, скульптори і майстри прикладного мистецтва, а й юні таланти — вихованці Донецької художньої школи, обласного Палацу дитячої і юнацької творчості, шкіл мистецтв.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

СПОРТ

Модель омріяного світу

(Початок на 1-й стор.).

— Я в захопленні від такої атмосфери, — сказала мені радісна **Ніколь Гаррісон** із команди США. — Щиро закохалася в Київ та його мешканців. Тепер у мене в Україні багато друзів. І це особливо приємно, бо маю українське коріння. Моя бабуся родом з Києва. А ще дуже радію, що стала призеркою у змаганнях на брусах (третє місце) і на колоді (друге місце).

Цю тему продовжив ще один колишній киянин, кремезний, з козацькими вусами **Віктор Вєтров** — тренер жіночої збірної Сполучених Штатів.

— Отак по-справжньому щезають кордони в молодих душах. У ці дні на арені Палацу спорту Києва народилася модель майбутнього, омріяного багатьма світу — теплого, яскравого, радісного. Ми з великим задоволенням приїдемо на наступний турнір до Стелли Захарової. І не дай Боже, щоби з чиєїсь злої волі все це раптом припинилося. Таким, як пані Захарова, варто всіляко допомагати. Через таких людей світ отримує позитивну інформацію про Україну...

Присутній на турнірі президент Міжнародної федерації гімнастики (ФІЖ), італієць **Бруно Гранді** також сказав багато хвалебних слів на адресу організаторки київських змагань. «Дуже важливо, що в Києві в командах виступають одразу по два дорослі спортсмени і стільки само гімнастів-юніорів, — сказав шанований гість. — Таке на гімнастичних турнірах побачиш, на жаль, украй рідко. А користі від цього дуже багато».

Українські спортсмени на рідній арені виступили досить вдало. Особливо наші лідери — Роман Зозуля та Аліна Козич. Але на чемпіонаті Європи в Нідерландах та на олімпійському турнірі в Афінах буде незрівнянно складніше. І до тих серйозних іспитів треба бути готовим.

Чоловіки. Командні змагання. 1. США. 2. Україна-1. 3. Україна-2. **Багатоборство.** Роман Зозуля (Україна). **Поперечина.** Валерій Гончаров (Україна). **Бруси.** Зозуля. **Стрибок.** Філіп Уде (Хорватія). **Кінь.** Рафаель Мартінес (Іспанія). **Вільні вправи.** Євген Богоносюк (Україна). **Кільця.** Зозуля. **Юніори. Багатоборство.** Андрій Ісаєв (Україна).

***Жінки.* Командні змагання.** 1. Росія. 2. Україна-1. 3. Україна-2. **Багатоборство.** Аліна Козич (Україна). **Вільні вправи.** 1. Козич. 2. Мірабелла Ахуну (Україна). **Бруси.** Даша Згоба (Україна). **Стрибок.** Козич. Колода. Світлана Клюкіна (Росія). **Юніорки. Багатоборство.** Крістіна Правдіна (Росія).

На знімку: п'єдестал пошани у змаганнях на брусах — Роман Зозуля в центрі.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Україна — в фіналі!

Футбол. Вайнштадт (Німеччина). Другий відбірковий раунд чемпіонату Європи серед юніорів (U-17). ***Німеччина—Україна. 0:2.*** Данія—Словаччина. 5:0. Отже, за тур до завершення змагань наша команда (тренер Віктор Кащей) забезпечила собі путівку до фіналу континентальної першості. Згідно з регламентом за рівної кількості очок до уваги беруть результати очних двобоїв. Тож навіть у разі поразки від словаків ми маємо перевагу за цим показником над найближчими переслідувачами. Нагадаємо, що в першому матчі проти данців українці здобули перемогу 2:0 (німці перегралиі тоді словаків — 2:1).

Усі м'ячі на цьому турнірі нашим суперникам забивав вихованець харківського футболу Олександр Гладкий. Фінальна частина чемпіонату Європи відбудеться з 4 по 15 травня у Франції.

Чемпіонат країни. Вища ліга. 18-й тур.

«Шахтар» — «Іллічівець». 2:0. 17500 глядачів. **Голи:** Вукич, 30, Брандао, 51.

«Динамо» — «Металург» Д. 2:1. 13 000. Верпаковскіс, 29, 78 — Чечер, 15.

«Зірка» — «Таврія». 1:1. 3 500. Погорєлов, 31 —Імедадзе, 84.

«Карпати» — «Волинь». 0:1. 5 000. Сачко, 21. На 66-й хвилині з поля вилучено львів'янина Мізіна (груба атака суперника ззаду із завданням травми).

«Борисфен» — «Чорноморець». 1:1. 3 500. Ковальчук, 45+1 — Косирін, 55.

«Металург» Зп — «Арсенал». 1:0. 5 500. Годін, 63.

«Дніпро» — «Кривбас». 2:1. 14 000. Мелащенко, 17, 34 — Пономаренко, 90+1.

«Оболонь» — «Ворскла-Нафтогаз». 1:0. 1 200. Терещенко, 74.

	В	Н	П	М	О
Шахтар	14	3	1	37—11	45
Динамо	13	4	1	39—12	43
Дніпро	11	4	3	30—13	37
Металург Д	8	5	5	31—23	29
Оболонь	8	5	5	19—18	29
Чорноморець	6	10	2	22—19	28
Арсенал	7	4	7	22—20	25
Металург Зп	5	5	8	14—20	20
Борисфен	5	4	9	11—20	19
Іллічівець	4	7	7	19—29	19
Волинь	5	3	10	15—25	18
Карпати	4	5	9	16—22	17
Кривбас	4	5	9	13—22	17
Ворскла	4	5	9	13—25	17
Таврія	2	8	8	9—17	14
Зірка	2	7	9	10—23	13

Першість країни. Перша ліга. 20-й тур. «Спартак» — «Закарпаття». 0:0. ЦСКА — «Нафком-Академія». 0:0. «Полісся» — ФК «Миколаїв». 1:2. (Як бачимо, недавня інформація про «смерть» житомирського колективу виявилася передчасною. Не все вирішує президент клубу Зая Авдиш, є ще й інші засновники). «Зоря» — «Шахтар-2». 2:0. «Спартак-Горобина» — «Арсенал». 2:0. «Металіст» — «Нафтовик». 1:1. «Красилів—Оболонь» — «Сталь». 1:1. «Нива» — «Борекс-Борисфен». 3:1. «Карпати-2» — «Динамо-2». 2:1. **Лідирують:** «Закарпаття» — 44 очки, «Металіст» — 38, «Динамо-2» — 37, «Спартак» — 36, «Нива» — 35.

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ,** Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою: **www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua**

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159037.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 3011058. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ **ТЕЛЕФОНИ:** для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos